Kasdien

Dėl Duonos Mūsų Kasdie-
Žiaurioji Sausra. [ninės.
Metai Nuo Rezoliucijos
Paskelbimo.
700 Lėktuvinių Motorų.
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVE—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-8878

No. 149 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Pirmadienis, Birželio - June 27, 1949 ★ ★ ★ Metai XXXIX. Dienraščio XXXI.

Ekspertų apskaičiavimu, šiemet Amerikos derlius būsiąs 15 nuošimčių didesnis nei praėjusiais metais.

Turime atsiminti, jog praėjusiais metais mūsų krašto derlius buvo labai geras.

Jeigu taip bus, kaip žinovai skelbia (jie dažnai suklysta), tai šiemet farmeriai neturės kur dėti javų.

Darbininkų klasė Amerikoje mažiau turi pinigų ir negalės tiek išpirkti, kaip pirmiau, o užsienin išvežti—nebus kur, nes Europos derlius šiemet taipgi bus neprastas, kaip skelbia žinios.

★ ★ ★

Mums sunku suprasti, iš kur toks didelis derlius pas mus galėtų atsirasti?

Štai, rytinėse valstijose, ypatingai Atlanto pakraštyje, jau beveik ištisas mėnuo, kaip nėra lašo lietaus.

Sausra čia žiauriai degina bulves, daržoves, vaisius, žolę, pašarą.

Žmonės laukia, laukia lietaus ir nebegali jo sulaukti.

Oro spėjikai, — jų tarpe ir mūsų dienraščio, — **nebegali niekaip "atspėti" lietaus** ir gana!

Daug kartų buvo skelbta, jog artinasi lietus, kur tai toli gaubiasi debesys, — ir jie neužilgo mus pasieks ir prapliups.

Deja, vis tai buvo tik gražūs žodžiai tiems, kurie trokšta lietaus!

Galimas daiktas, kad vidurvakarinėse valstijose lietaus užtenka. O jeigu lietaus užtenkamai bus Teksuose, Kansase, Iowoje, Nebraskoje, Dakotose, ir tų valstijų kaiminkose, tai, žinoma, derlius galės būti geras.

★ ★ ★

Tikėkime, kad bus geras, malonus oras mūsų didiesiems piknikams, įvykstantiems liepos 3 dieną Brooklyne ir Maynarde.

★ ★ ★

Jau praėjo vieneri metai nuo to laiko, kai Kominformas paskelbė savo garsiąją rezoliuciją, smerkiančią Jugoslavijos Titą.

Buvo tuomet žmonių, kurie manė, jog rezoliucija — mažmožis, jog nesusipratimai tarp Tito ir Kominformo, girdi, esą smulkučiai, nereikalingi didesnio dėmesio.

Mes taip nemanėme.

Mes tuomet sakėme, jog pradėta kova nesiliaus, kol Tito su savo trockistiškai-hitlerine klika nebus sudaužyti ir kol Jugoslavija nebus grąžinta į Tarybų Sąjungos ir liaudiškų demokratijų šeimą.

Mes buvome teisingi.

Kova tebeina.

Tito, naudodamas žiauriausias priemones, smaugia Jugoslavijos patrijotus ir socializmo šalininkus.

Andai Rakosi pasakė:

"Šiandien Jugoslavija yra būdinga policinė valstybė, kur trockistinė klika laikosi galią naudodama Gestapo priemones ir palaikydama savo aparate buvusiuosius Gestapo agentus."

★ ★ ★

"Vakarai" žino, ką reiškia Tito; jie juo pasitiki.

Vienas dalykas kvaršina jiems galvą: kaip tvirta Titui opozicija pačioje Jugoslavijoje? Kaip ilgai Jugoslavijos liaudis Titą palaikys? Kaip ilgai ten tęsis nuduotoji ramybė?

Daugelis žmonių yra linkę manyti, kad dabartinė padėtis Jugoslavijoje ilgai tęstis negalės; komunistai - marksistai ten paims viršų ir Titą nušluos.

Gal dėl to šiandien ypačiai Anglijos valdovai skubi Titui duoti ekonominę ir militarinę paramą.

Andai Londono "The Daily Telegraph" paskelbė, jog Anglija pardavė Titui 700 lėktuvinių motorų.

Na, o tos rūšies prekių liaudiškų demokratijų kraštams Amerika neleidžia parduoti.

RYŽTASI SUORGANIZUOT DEŠINĘ ORGANIZACIJĄ

Geneva, Šveicarija.—Čionai prasidėjo konferencija, kurioje dalyvauja dešiniųjų darbo unijų atstovai, besiryžtą suorganizuoti naują tarptautinę organizaciją.

Konferenciją sušaukė Britanijos Darbo Unijų vadovybė. Dalyvauja atstovai iš Kanados, tūlų Vakarų Europos kraštų, Australijos, kai kurių Lotyn. Amerikos kraštų, taipgi iš Jung. Valstijų CIO ir ADF. Tūlos šitų delegacijų yra oficialiai pasisakę už kūrimą naujos tarptautinės darbo unijų organizacijos, o kiti suvyko čia tik pasižiūrėti, pastebėti.

Nauja darbo unijų tarptautinė organizacija, jei ji čia bus įkurta, aišku, bus niekas daugiau, kaip antikomunistinė, anti-sovietinė; tai bus organizacija, kuri eis išvien su Marshallo planu, su Trumano Doktrina ir Šiaurės Atlanto Paktu.

Tai bus organiacija, sako stebėtojai, kuriai rūpės skaldyti pasaulio darbininkų judėjimą, o ne jį vienyti. Ji skaldys darbininkų judėjimą panašiai, kaip dešinieji Francūzijoje suskaldė to krašto Darbo Konfederaciją, panašiai, kaip Italijos dešinieji socialistai ryžtasi suskaldyti to krašto Darbo Konfederaciją.

Stebėtojai sako:

— Atsiminkime: šiandien pasaulyje yra tarptautinė darbo unijų organizacija — Pasaulinė Darbo Unijų Federacija, — įkurta prieš kelerius metus Londone. Tai Federacijai priklauso galingosios Tarybų Sąjungos darbo unijos, Čechoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos, Vengrijos, Italijos, Francūzijos ir kitų kraštų. Šiai Federacijai priklausė ir Amerikos CIO, taip pat Anglijos Darbo Unijos. Bet pastarosios iš ten pasitraukė po to, kai buvo paskelbtas Marshallo planas, nukreiptas prieš Tarybų Sąjungą.

Spėjama, kad naują organizaciją, jei tokia susikurs, pilnai valdys Anglijos Darbo Unijos.

Gilbert Green Aiškina Toliau

New York. — Illinojaus komunistų veikėjas, Gilbert Green, 12-kos komunistų vadų teisme New Yorke, penktadienį aiškino, kaip komunistai žiūri į marksizmo-leninizmo pritaikomybę gyvenimui.

Jis paėmė "Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos Istoriją", kurią valdžios prokuroras įtraukė į teismo rekordus, kaip didžiulį baubą.

Gilbert Green prisipažino, kad jis vadovavo darbininkų mokykloms ir ragino studentus studijuoti šią svarbią istoriją. Tačiau, sakė Green, jis drauge pabrėžė, jog mokslas, išdėstytas kalbamojoje istorijoje, negalima taikyti bent kuriai šaliai mechaniškai, negalima, pavyzdžiui, sakyti, jog Amerikos darbininkai naudos tas pačias priemones ir tą pačią taktiką kovoje už išsilaisvinimą, kokią naudojo Rusijos darbininkai.

Amerikoje yra skirtingos sąlygos nuo tų sąlygų, kurios viešpatavo Rusijoje prieš Didžiąją spalio revoliuciją. Ten viešpatavo autokratija, o pas mus — demokratinė santvarka, nors ji šiuo metu yra fašistinių elementų tramdoma. Rusijoje darbininkų klasė buvo mažumoje, gi Amerikoje darbininkų klasė yra daugumoje. Rusijoje nebuvo legalių darbo unijų, o Amerikoje darbo unijos yra legalės. Rusija buvo viena iš labiausiai atsilikusių pramoniniai kraštų pasaulyje, o Amerika yra viena iš aukščiausiai pakilusių pramoniniai kraštų pasaulyje.

Tuo būdu, nurodė Green, ir darbininkų klasės, ir komunistų taktika čia turi būti kitokia, nei buvo Rusijoje, nors tikslas yra tas pats.

Teismas tęsis šią savaitę.

Numirė Graikijos Premjeras Sofulis.

Athenai. — Premjeras Themistocles Sofulis, 88 metų amžiaus senis, mirė čia praėjusį penktadienį. Jis gyveno ir mirė Athenų priemiestyj.

Sofulis skaitėsi liberalu, bet jis veikė iš vien su monarchistais - fašistais. Jam esant valdžioje buvo nužudytas ne vienas šimtas Graikijos liaudies reikalų gynėjų. Jam premjeraujant, beje, Graikija kariavo prieš liaudies armijas; jam esant valdžioje, Graikijos kalėjimai ir koncentracijos stovyklos pilni politinių kalinių.

Sofuliui mirus, karalius Povilas įsakė vice-premjerui Tsaldariui sudaryt naują valdžią. Tsaldaris yra atviras fašistas.

New York. — Du negrų laikraščiai, "Boston Guardian" ir "St. Louis Argus", parašė editorialus, smerkiančius Šiaurės Atlanto Paktą ir užgiriančius tuo klausimu negrų vadovo, Paul Robesono, nusistatymą.

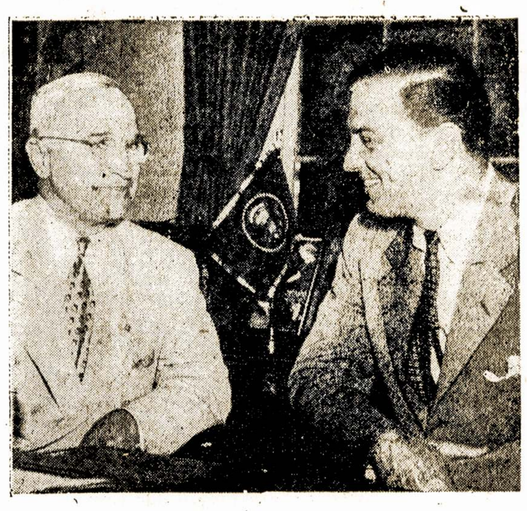

Naujai prisiekdintas kongresmanu Franklin Delano Roosevelt, Jr., buvo pasikviestas pas prezidentą Trumana pokalbiui. Ir nors jis buvo prasižengęs Tammanės viršenybei kandidatavimu prieš jos norą, tačiau tapo maloniai paskaitytas oficialiu demokratų didžiumos kongrese nariu. Kaipo prieš laimėjusį, partijos tūzai nusilenkė.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

VILNIUS. — Jau prieš tūlą laiką Povilas Rotomskis pasitraukė iš Lietuvos užsienio reikalų ministro vietos—jis dabar dirba literatūros dirvoje. Nesenai Rotomskis buvo išrinktas Lietuvos Rašytojų Sąjungos sekretorium.

PRAGA. — Prof. Antonin Osicka, 61 metų amžiaus, nusižudė; savižudybės motyvai kol kas nesurasti.

MASKVA. — Naujas Britanijos ambasadorius Tarybų Sąjungai Sir David Kelley, atlėkė čia ir Maskvos aerodrome jis buvo sutiktas britų dominijų atstovų.

PHILADELPHIA. — Vietos progresyviai lietuviai ruošiasi skaitlingai vykti į dienraščio Laisvės pikniką, įvyksiantį liepos 3 dieną Klasčiaus parke Brooklyne.

PRAGA.— Čechoslovakijos vyriausybė pasiryžo griežtai suvaldyti kiekviena anti-valstybinį elementą. Anti-valstybišku gaivalų, sako vyriausybės atstovai, pasireiškė Slovakijoje tarp katalikų dvasiškijos.

WASHINGTON.— Amerika privalo padvigubinti prekių įvežimus iš Vakarų Europos, o jei ne — Marshallo planas virs ant šono, sako ekonominis administratorius Europai, Paul G. Hoffman.

VILNIUS. — Jonas Šimkus, Lietuvos Rašytoju Sąjungos pirmininkas, pasitraukė iš "Literatūra ir Menas" savaitraščio redaktoriaus vietos; jo vieton išrinktas poetas Vacys Reimeris.

VILNIUS. — Juozas Baltušis, buvęs Lietuvos Rašytoių Sąjungos sekretorius, dabar iš ten pasitraukė; jis eis žurnalo "Pergalė" atsakingojo redaktoriaus pareigas.

ŠANGHAJUS. — Kuomintango piratai užpuldinėja laivus, plaukiojančius į laisvosios Kinijos uostus ir atgal.

WHITE SULPHUR SPRINGS, W. Va. — Minkštosios anglies savininku ir angliakasiu unijos vadovybės čia prasidėję pasitarimai vyksta sekmingai.

HONOLULU, Havajų Salos. — Jau 57 dienos, kai čia tęsiasi laivakrovių streikas. Einas gubernatoriaus pareigas Oren E. Long'as ragina streikierius ir samdytojus pradėti pasitarimus ir streiką baigti.

WASHINGTON.— Kongresmanas Franklin D. Roosevelt, Jr., sakoma, būsias paskirtas kongresinio išlaidų komiteto nariu. Demokratai jį traktuoja savo partijos nariu, nepaisant to, kad Rooseveltukas buvo išrinktas ne demokratų sąrašu.

WASHINGTON. — Senato darbo komitetas užgyrė sumanymą, kad būtų pravestas įstatymas, pagal kurį kiekvienas Amerikoje gyvenas darbininkas gautu nemažiau 75 centų per valandą algos. Ligi šiol minimumas siekė 40 centų.

BUCHARESTAS. — Rumunijos vyriausybė griežtai užginčijo Vatikano paleistą "žinią", būk Rumunijoje esą kalinami du uniatų vyskupai.

JUDITĖ COPLON'IUTĖ BAIGĖ SAVO LIUDIJIMĄ

Washington. — Praėjusį penktadienį čionai federaliniame teisme teisiama Juditė Coplon'iutė, Brooklyno mergina, baigė savo liudijimą prokurorui.

Coplon'iutei, kaip žinia, primetama siekimasis pavogti "svarbius dokumentus" iš justicijos departmento, kuriame ji tarnavo.

Prokuroras, baigęs Juditės perklausinėjimą, išdidžiai tarė josios gynėjui, advokatui Palmer'iui:

— Štai, pasiimkite dabar savo liudininkę!

Bet Juditė, būdama liudininko kėdėje, smarkiai įsikarščiavo. Ji griežtai pasmerkė visus, kurie kuo nors prisidėjo prie jos areštavimo.

— Aš esu nekalta! Aš nieko nevogiau ir nebandžiau perduoti kitai valstybei! Mane suėmė klastingai. Visa eilė žmonių dalyvavo klastoje, kad mane suimti ir teismui atiduoti! — sakė Juditė.

Kai prokuroras klausė merginos, kas gi yra josios priešai, tie, kurie darė prieš ją klastas, tai mergina pradėjo juos skaičiuoti. **Girdi,** josios viršininkas, Mr. Foley, buvo vienas klastos darytojas; buvo klastininkai ir FBI sekliai-šnipai; buvo klastininkas ir Shapiro, senbernis advokatas, tarnaująs justicijos departmente, su kuriuo Juditė tūlą laiką draugavo ir su kuriuo keletą naktų praleido viešbučiuose. Gubičevas ir tas, anot Juditės, galėjo būti vienas iš tų kaltininkų, besisiekusių ją supančioti.

Nelaimė su Judite, atrodo, yra tame, kad ji čia suvelia daug dalykų, bet, iš kitos pusės, gal ji žino, ką daro. Ji veikia, be abejojimo, su advokato žinia.

Kaip ten bebūtų, šią savaitę Juditės teismas eis prie pabaigos. Sprendimas bus atiduotas džiūrei.

Šis teismas ir taip jau ilgokai tęsėsi — apie 9 savaites.

Bet ir po šio teismo, kuriame ji tikisi būti išteisinta, Juditė dar nebus laisva. Jos lauks antrasis teismas — kuriame ji bus kaltinama ir teisiama "už konspiraciją".

Hiss Davė Chambersui Pinigų

New York. — Besitęsiančioje Alger Hisso byloje, federaliniame teisme New Yorke, penktadienį dar vis liūdijo pats Hiss'as. Jis liūdijo, klausinėjant jo advokatui Stryker'iui.

Šiuo kartu daug laiko Hissas paaukojo apie savo santykius, savo ryšius su Chambersu, jo skundiku, jo priešu.

Chambersą jis pirmą kartą pažino, kaip "Mr. Crosley", kaip korespondentą, kuris ieškojo pas Hissą medžiagos straipsniams.

Susipažinęs su "Crosliu" arčiau, Hiss sako, pastebėjo, kad ans yra nuolat bėdoje: jam vis trūkstą pinigų.

Tuo būdu, sako Hiss, aš jam daviau smulkias paskolas iki $400, kurių Chambers man nesiteikė grąžinti. Be to, sako Hiss, daviau jam ir seną fordą, kurio tuometinė vertė nebuvo didesnė, kaip $25.

Paskiausiai Hissas susitiko Chambersą 1937 metų sausio 1 d. — nuo to laiko jo daugiau nesuėjo ir jokių reikalų su juo neturėjo, nepaisant to, kad Chambersas sako, būk Hissas jam davęs kaž kokius slaptus dokumentus dar 1938 metais.

Teisėjas Kaufman uždarė teismo sesiją 1 v. p. p.

Teismas prasideda pirmadienio rytą. Kai advokatas Stryker baigs Hiss'ą klausinėti, tuomet jį paims prokuroras perklausinėjimui (for cross-examination).

100 Jaunimo Vadų Prieš Atlanto Paktą.

Washington. — 100 Amerikos jaunimo vadų, atstovaujančių apie 3,000,000 organizuotų žmonių, pasiuntė kiekvienam Jungtin. Valstijų senatoriui atvirą laišką.

Laiške griežtai pasisakoma prieš Šiaurės Atlanto Paktą, kurį mūsų krašto vyriausybė siekiasi pravesti senate.

Po laišku pasirašo tokių organizacijų atstovai, kaip National Youth Committee of the Episcopal Church; Young Men's Christian Association (iš New Yorko), National Conference of Methodist Youth, ir kitų.

Laiško kopija pasiųsta ir prezidentui Trumanui.

Troy, N. Y. — Valstybės sekretor. padėjėjas George V. Allen čionai kalbėdamas, išvadino Tarybų Sąjungą "žiauriausiu imperializmu nuo Juliaus Cezario laikų."

Nusižudė Dipukas— Bronius Eidukevičius.

Sudbury, Kanada.—Krūmuose, prie Belmour parko, rastas pasikoręs Bronius Eidukevičius, 30 metų amžiaus, dipukas.

Jis atvyko Kanadon 19 mėnesių atgal. Dirbo miškuose, paskui nikelio kompanijoj. Dvi savaitės atgal buvo atleistas iš darbo.

Draugų neturėjo. Paliktame raštelyje atsisveikina su sesute, mamyte ir sako, kad nemanytų, jog jis žudėsi būdamas nesveiko proto, taipgi prašo palaidoti ten, kur jį ras, ir tais pačiais drabužiais.

J. B.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. -:- Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Brooklyn, N. Y. per 6 months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Faktai apie Valdžios Aparatą

Labai daug šiandien šnekama apie perorganizavimą valdžios aparato. Prezidentas Trumanas jau pasirašė bilių, kuris suteikia jam galią įvesti tam tikras reformas kai kuriuose departmentuos. Tai daroma pasiremiant patarimais specialės komisijos, kuriai pirmininkavo Herbert Hooveris. Laikraščiai gavo šios komisijos raporto ir patarimų sutrauką.

Šiame raporte surandame įdomių faktų. Surandame, pavyzdžiui, kad valdžios ir jos veiklos užlaikymo išlaidos per paskutinius dvidešimt metų pakilo nuo keturių bilijonų dolerių iki keturiasdešimt dviejų bilijonų per metus. Per tą patį laikotarpį valdžios tarnautojų skaičius išaugo iš šešių šimtų tūkstančių iki dviejų milijonų ir šimto tūkstančių.

Per paskutinius dvidešimt metų visokių valdžios biurų, komisijų, agentūrų, tarybų ir kitų įstaigų skaičius pakilo nuo 350 iki 1,812. Mūsų federalinės valdžios skolos pasiekė $215,500,000,000, arba ant kiekvienos šeimos po $7,000! Vadinasi, kiekviena šeima įskolinta ant septynių tūkstančių dolerių ir turės skolą anksčiau ar vėliau atmokėti. Kasmet turi mokėti ne tik dalį skolos, bet ir procentus už tuos septynis tūkstančius dolerių.

Ar prezidentas Trumanas pajėgs ir norės valdžios aparatą taip perorganizuoti, jog jo užlaikymas kaštuotų mažiau? Labai abejotina. Paskutiniais laikais prezidentas kalba tik apie vieną dalyką, tai yra, kad aukštiesiems vldžios pareigūnams būtų žymiai pakeltos algos. Girdi, atsakingoms vietoms negalima gauti tinkamų žmonių, nes algos per žemos. Privatiškų biznių prezidentai, direktoriai ir vedėjai uždirbą daugiau, negu Trumano kabineto nariai.

Taigi, jeigu prezidentui bus pavesta visa galia valdžios aparatą pertvarkyti, tai labai galimas daiktas, kad išlaidos dar padidės. Jis labai lengvai galės sugalvoti kitą "Marshall Planą" ir reikalauti naujų bilijonų dolerių kovai su komunizmu.

Pasaka apie Tėvą ir Sūnų

Buvęs toks tėvas, kuris savo sūnų bausdavęs, paklupdydamas jį ant sausų žirnių. Vieną sykį sūnus nebegalėjęs iškęsti ir pradėjęs gailiai verkti. Tėvas jam pasakęs: Aš žinau, ką tu apie mane dabar manai. Aš tave nubausiu dar ir už tai!

Panašiai dedasi šioje šalyje. Tuojau bus nevalia žmonėms nė galvoti apie tai, ką jie turi daryti, kad pašalinti gyvenimo sunkumus. Bus ilgų metų kalėjimu baudžiami visi, kurie nors pagalvoti išdrįs, kad be ekonominės krizės ir nedarbo galima apsieiti, kad reikia algas pakelti, kad reikia kainas numažinti, kad reikia statyti daugiau gyvenimo namų. Taip bus, jeigu Kongresas priims Hobbs bilių ir kitus minties kontrolės bilius. Amerikos žmonių demokratinės teisės bus atimtos, civilinės laisvės nušluotos.

Nevalia blogai nė mąstyti apie "tėvą," kuris tave paklupdęs ant žirnių laiko, arba rykšte plaka. Neturi darbo, kentėk ir tylėk! Neturi namų, gulėk patvoryje ir tylėk. Nubaus tave ir už tai, jeigu tik pagalvosi, kad tas kapitalistinis tėvas nėra joks tėvas! Baus už tai, jeigu vien pagalvosi, kad nuo jo reikia atsikratyti, nes nelaimėms ir sunkumams galo nebus.

Ekonominiai Susikirtimai

Jau visiškai atvirai kalbama apie ekonominių interesų susikirtimą tarpe Anglijos ir Jungtinių Valstijų. Aną dieną iš Londono pranešta, kad vienam susirinkime Cripps ir Harriman buvę taip įsikarščiavę, jog Anglijos ekonominių reikalų ministras kumščiu stalą pradėjęs daužyti ir sakyti, kad Anglija jokiu būdu toliau Amerikai nebenusileisianti.

Dalykas aiškus: Pagalba Marshall Plano Amerikos monopolistinis kapitalas paveržia iš Anglijos kapitalo rinkas. Visur figuruoja tik Amerikos dirbiniai ir doleriai. Anglija išstumta laukan. Ji paversta Amerikos kapitalo vassalu.

Tuo išaiškinamas Anglijos gerinimasis prie išsilaisvinusios Kinijos. Anglai ne per daugiausia triukšmo kėlė dėlei to, kad aną dieną Liaudies Armijos kanuolės apšaudė anglų laivus Yangtze upėje. Ir dabar anglų prekybiniai laivai slankioja Kinijos vandenimis, ieško prekybai progų. Anglai nenori, kad Kinijos rinką pasiimtų amerikiečiai. Bet tas nepatinka Trumanui, Harrimanui ir Achesonui. Tas nepatinka mūsų kapitalui. Kur jis dės produktus, jeigu anglai pasiims rinką?

Labai galimas daiktas, kad taip vadinamas "medaus mėnuo" tarpe Amerikos ir Anglijos kapitalistų eina prie galo. Labai galimas daiktas, kad šiek tiek atsipeikėjus, Anglija pradės vis garsiau ir garsiau kalbėti prieš savo kamarotus amerikiečius. Kiek ji pajėgs pasipriešinti ir ką tai reikš tarptautiniuose santykiuose, dabar dar sunku pasakyti. Bet kad rimti ekonominiai prieštaravimai yra, kad rimta konkurencija eina, kad sukilimui prieš Marshall Planą ruošiamasi, tai faktas.

Kas Ką Rašo ir Sako

NIEKO NEPEŠĖ IR PARYŽIUJE

Chicagos Vilnyje L. Pruseika rašo:

Kuomet Krupavičius ir Sidzikauskas skubiai išvažiavo iš Amerikos, jų pakalikai rašė savo laikraščiuose, jog jiems baisiai svarbu būti Paryžiuje, nes ten įvyksta užsienio ministrų konferencija. Na, ir šovė jie Paryžiun.

Tie svieto perėjūnai tikėjosi, kad ministrai bent užsimins apie Lietuvą. Vilnis tuomet sakė, kad jie tik apgaudinėja savo aveles.

Taip, žinoma ir buvo.

Pereitą šeštadienį Draugas surūgusia mina parašė, kad Paryžiuje Krupavičius ir Sidzikauskas sužinojo, jog "Lietuvos klausimas nebus svarstomas."

Tie politiniai avantiūristai dar kartą išvoliojo purvyną.

Fašistiniai balamūtai negali suprasti to paprasto dalyko, kad Lietuvos problema jau seniai išspręsta. Ją išsprendė patys Lietuvos žmonės 1940 metais. Jie išsprendė, kad Lietuva nuo kapitalizmo atsisako visiems laikams, kad ji bus socialistinis kraštas.

Kas dabar turi tiesą Lietuvos klausimą svarstyti? Lietuva priklauso patiems Lietuvos žmonėms, darbo žmonėms. Tik jie vieni turi teisę ir gali tvarkyti savo krašto reikalus.

Mums atrodo, kad veltui ląukia Krupavičiai ir Sidzikauskai, jog kas nors iš lauko ateis ir sugrąžins Lietuvą į senąjį, smetoninį kelią.

DEPORTUOJA BĖGANČIUS IŠ VERGIJOS

Iš Australijos pasirodė toks pranešimas:

Bathursto teismas nuteisė penkis neseniai atvykusius išvietintus asmenis po šešis mėnesius kalėjimo. Vėliau tas pats teismas pakeitė sprendimą. Vietoje kalėjimo, nutarė visus nusikaltusius išdeportuoti iš Australijos.

Valdžia reikalauja, kad kiekvienas tremtinis tesėtų pasižadėjimus, tuo tarpu nuteistieji atsisakė dirbti sutartyje numatytą darbą. Legaliai įemigravusiu skaitosi tiktai tas tremtinis, kuris pildo sutartį. Kas sulaužo susitarimą, neskaitomas legaliai kraštan įvažiavusiu žmogumi. Jis suimamas ir pirmu laivu vėl išvežamas į Vokietiją.

Tie žmonės, aišku, buvo nuvilioti Australijon, nuvilioti visokiais pažadais ir fašistine propaganda. Kai ten pribuvo, pamatė, kad jie turi tapti kapitalistų vergais, beteisiais darbo vergais. Jie surado, kad jie samdytojų nupirkti ir su jais savininkai gali elgtis taip, kaip jiems patinka.

Tokios vergijos nepakentę, jie pabėgo ir norėjo susirasti šiaip kur darbą. Bet, matote, jie tapo sugauti ir išvežti atgal Vokietijon.

Tie žmonės skaudžiai pasimokė. Veikiausia jie dabar ieškos kelių sugrįžimui į savo gimtinius kraštus.

VISTIEK IR ČIA LAIMĖJUSI RUSIJA

Klerikalinė spauda visiškai nesidžiaugia Paryžiaus konferencijos rezultatais. Draugas teigia, kad ir čia laimėjo tiktai Rusija. Draugas rašo:

Paryžiaus konferencijai užsibaigus, galime pakartoti tai, ką jau esame pasakę. Tiesa, joje nepadaryta Maskvai tiek nuolaidų, kiek jų padaryta Jaltos, Teherano ar Potsdamo konferencijose, bet vis tik nebuvo be jų apsieita. Laimėtoja, vis dėlto, išėjo Sovietų Rusija. Ji laimėjo jai dar labai reikalingo laiko geriau apsiginkluoti, daugiau atominės bombos paslapčių prisivogti Amerikoje, labiau įsistiprinti Azijoj ir baigti likviduoti visus priešbolševistinius elementus už vadinamosios geležinės uždangos. (D., birž. 22 d.)

Draugas nepasitenkinęs, kad dar neskelbiamas karas tai Rusijai. Jis seniai reikalauja, kad atominės bombos būtų pradėtos mėtyti tiesiai ant Maskvos. O Paryžiaus konferencija, kaip atrodo, tą klerikalams laukiamą valandą dar toliau atidėjo.

PIRMA APSIMELUOJA, O PASKUI MELU VADOVAUJASI

Mūsų kaimynė klerikalų Amerika užsimanė su mumis pasikalbėti apie "kolchozus." Nors tas laikraštis giriasi savo lietuviškumu, bet, kaip matome, kolektyvinius ūkius vadina ne lietuvišku pavadinimu, bet rusišku.

Su kolektyviniais ūkiais esanti bėda tame, kad juos beorganizuojant Ukrainoje "žuvę daug šimtų tūkstančių ūkininkų," kad ūkiams "vadovauja ne ūkininkai, bet iš miesto atsiųsti partijos tarnai, kurie su ūkiu niekada nieko bendro nėra turėję," "kad kas ūkyje pagaminama, viskas atiduodama valdžiai" ir kad ūkyje "uždarytas darbo žmogus negali niekur pasitraukti." (Am., birž. 24 d.).

Visa bėda tame, kad visuose situose kolektyvams užmetimuose nėra nė krislelio tiesos. Tai tik įrodymas Amerikos redaktoriaus milžiniškos ignorancijos apie socialistinį žemės ūkį.

Lietuvoje niekas valstiečių neverčia eiti į kolektyvus. Dargi buožes nenori priimti į kolektyvus. Valstiečiai patys, pamatę ir įsitikinę, kad lengviau ir produktyviškiau žemę dirbti bendrai, organizuoja kolektyvinius ūkius. Ir jie patys tiems ūkiams vadovauja. Savo susirinkimuose demokratišku būdu jie išsirenka ūkio pareigūnus.

Kas liečia valdžios atsinešimą, tai kaip tik dedasi atbulai: valdžia suteikia didžiausias lengvatas įstojusiems į kolektyvus. Suteikia jiems paskolas įsigijimui geresnės veislės gyvulių ir pasistatymui trobėsių, tvartų, traktorių ir t.t., sumažina taksus. Taigi, gryniausias melas sakyti, kad tarybinė valdžia iš kolektyvinių ūkių ūkininkų viską atima.

Dr. Ralph Bunche, Jungtinių Tautų tarpininkas Palestinai, matomas priimant teisių daktaro laipsnį nuo Pennsylvania Universiteto viršininko Harold Stassen'o Philadelphijoje įvykusiose apeigose.

Eklezija, VLIK, Egzilis ir Tautinė Srovė

Rašo **Jonas Molis**

Seniau ponai vaikščiodavo į bažnyčią ir ten berdavo kunigėliams iš baudžiauninkų išplėšto turto dešimtinę. Šiandien "kita gadynė virto": iš Lietuvos pasprukę ponai, nenori ponais vadintis — jie save viešpačiais vadina ir melstis jiems bažnyčiose nedėra, — savo maldos namus pavadino eklezijomis.

— Viešpatie, kur buvai?

"Eklezijoje."

— Į kur eini?

"Eklezijon."

Bažnyčios liko Tarybų Lietuvoj ir nepatogu tiems, jų buvusiems kelbonėliams-vertelgoms, išvogusiems tų bažnyčių turtą ir su juo pasiskubinusiems pas "prieteliška" Hitlerį, vadinti save žmonių suprantamu vardu: bažnyčios tarnais, — jie dabar pasivadino "eklezijos apaštalais."

Įdomu, ar Amerikos lietuviai vaikšto į bažnyčias, ar į eklezijas? Ir kada ten lietuviai pradės viešpačiais vadintis? Juk jau viešpats Faustas Kirša Amerikoje "verčia vagas."

"Dievo paukštelių" stovykloje dėl eklezijos įvairių smagumų pasitaiko. Senutės negali suprasti, kaip tai jų bažnyčia vienu kirtimu eklezija virto.

— Žinai, tetule, vakar viešpatė komendantienė nebuvo eklezijoje!

"Eik jau eik, su ta savo eklezija! Net gėda ima."

Jaunimui taip pat vargas su eklezija. Seniau traukdavo:

Eina mergos į bažnyčią
Pasirody vyrams tyčia...

Dabar gi su eklezija — kita poezija.

VLIK — tas 4 raides geros valios žmonės taip skaito: Vyriausias Lietuvos Išdavikų Komitetas, o linksmesnieji dainuoja:

Buvo visai plikas,
Kol nepriglaudė jo
VLIKas...

VLIKo du viešpačiai: prelatas M. Krupavičius ir Vaclovas Sidzikauskas, slankiojo po JAValstybių turtingesnius, lietuviais tirščiau apgyventus kampelius. Jie plačiai ieškojo teisybės. Ir, reikia manyti, teisybę jiems pasakė, nes jie grįžo "gražion" Vokietijon nesmagūs, nors, oficialiai, kelionė patenkinti, tik labai išvargę. VLIKo veikėjų tikslas buvo tirti dirvą egzilinei vyriausybei, na, kiek galima daugiau pasipinigauti — taip pat buvo pirmaeilis reikalas. Iš Vokietijos tie viešpačiai buvo išlydėti ir palaiminti — be egzilinei vyriausybei pripažinimo iš JAValstybių negrįžti. Niekas VLIKo viešpačių neišvarė, o daug kam buvo net žingeidu pasikalbėti su šių dienų "donkichotais", kurie, nežinodami Lietuvos istorijos ir ten paskutiniaisiais metais įvykusių permainų, skelbiasi sudarysią egzilinę Lietuvos vyriausybę. Paryžiuje, Londone ir Washingtone užsienio ministerijose, pasirodė, dirba žmonės, geriau žiną Lietuvos istoriją, nei mūsų du garbingi patriotai. Ten puikai žino, kad 1940 metais, pavasario pabaigoje, Lietuvos prezidentas per "žaliąją" movė iš savo krašto, palikdamas liaudį pačią apsispręsti, kaip ji turi toliau valdytis. Ten puikiai žino, kad susidariusi tuo metu Lietuvoje vyriausybė buvo teisėta ir atitiko visiems to meto konstitucijos reikalavimams. Puikiai žino JAValstybių departmentuose ir kitur, kad tais metais buvę Lietuvos buržuazinės kariuomenės vadai (generolas Raštikis) ir kiti, stojo tai valdžiai dirbti ir net patys, pereinamuoju laiku veikė, tai kariuomenei perorganizuoti, komisijose. Vėliau šitie ponai, pamatę, kad Lietuvos liaudis panoro savo kariuomenės vadovybę perduoti į patikimesnes rankas, pradėjo sprukti Berlyno link ir burtis arčiau Škirpos, kuris ruošė išdavikišką, SS-mannų receptų, Lietuvos liaudies kariuomenei šūvį į nugarą.

Ir Paryžiuje, ir Lonodone, ir Washingtone gerai susipažinę su paskutiniųjų metų Lietuvos istorija, ir, kol dar "mauras" nereikalingas, viešpačiams iš VLIKo egzilinei vyriausybei sudaryti sutikimas neduotas.

Krupavičiaus ir Sidzikausko buvo tikėtasi, kad jų kelionė vainikuosis tokiais laimėjimo žiedais, kad grįžus "dievo paukštelių" tarpan, nieks nedrįs prieš juos žodį tarti, bet tikrovė parodė visai ką kitą. Nagingesnieji "dievo paukšteliai" tik ir laukė grįžtančiųjų, kad juos pultų.

Šiandien bėgliams lietuviams daug rūpesčių ir su VLIKu ir su VT (Vykdomoji Taryba). Kaip tuos du veiksnius perorganizuoti ir kur jiems bustinę radus? Manoma Europoje palikti vien "komandą" iš 3-5 asmenų ir VILKo pirmininku siūloma išrinkti Lozoraitį (smūgis prelatui Krupavičiui! Ar jis pasiduos?). Mat, vis dar veikia Kybartų aktai, apie kuriuos Laisvės skaitytojai girdėjo. Gal Lozoraitis siūlomas pirmininku dar ir todėl, kad VLIKui bustinės vieta Europoje patogiausia būtų — Roma, kur dabar veikia Lozoraitis, kur ir "šventasis sostas" arčiau, šventųjų relikvijos, ir stipriau veiktų palaimos ženklai, siunčiami per Vatikano šnipų kanalus.

Laukime VLIKo pasikeitimų, tikėkime į eklezijos burtų galią ir palinkėkime egzilinei vyriausybei dar ilgus metus savo aukštais postais kvaišinti "dievo paukšteliams" galvas.

Tas visas galybes įvertinę, galėsime kartu su Brooklyno Vienybe sušukti: Amerikos tautininkams nėra ko gėdytis nei savo vardo, nei savo darbų! Kas gi paskatino Vienybę tą šūkį tarti? Gi P. Dailidės duotas tautininkams š. m. gegužės 13 d., Vienybės 19 nr. "nuodėmių išrišimas". Ten P. Dailidė su patosu ir įsitikinimu rašo, kad "tautininkai yra parodę ne mažiau, jeigu ne daugiau valstybingumo, negu kitos partijos. Dėl to savo vardo jiems nėra reikalo vengti."

Mes žinome, kad ligi šioliai, tūli Amerikos lietuviai, priklausė tautinei srovei, bet jiems buvo koktu vadinti save tautininkais, apie kurių žygdarbius Lietuvoje jie gerai žinojo. P. Dailidė savo straipsnyje rašo: "Smetonos laikotarpis Lietuvos istorijoje vis labiau yra vertinamas, kaip Lietuvos ūkinio ir ekonominio klestėjimo laikas."

Mes linkstame manyti, kad P. Dailidė, sėdėdamas aukštųjų dignitarų kabinetų prieangiuose, galėjo ir susižavėti Smetonos laikotarpio Lietuvos ūkiniu ir ekonominiu klestėjimu. Jisai, tur būt, ir šiandien, pasigardžiodamas atsimena tuos gerus laikus, kada jam, pusdykiai iš ūkininko paimtas, bruko žąsis. P. Dailidė turėtų atsiminti ir tuos tautininkų viešpatavimo ūkio klestėjimo metus, kada žemė buvo atiduodama nuomon vien tik sąlyga, kad nuomininkas mokės valdžios mokesčius ir atliks naturalias prievoles. Turėtų P. Dailidė ir tai žinoti, kad daugelis tų mokesčių užsimokėti nepajėgdavo ir turėjo išsižadėti savo žemės ir bėgti Brazilijon. Tas bėgimas iš Lietuvos, tautininkų viešpatavimo metu, pasiekė aukščiausio laipsnio. Lobį sau sėmėsi arčiau Smetonos sosto stovintieji Ilgovskiai ir kiti. Jie buvo dideli rangovai statybos ir kariuomenės tiekimo srityse. Kaimas skurdo, darbininkija pusbadžiai gyveno "brazilkose", — tautininkai gi kūrė savo aristokratiją — kūrė, žengdami per džiovos, skurdo ir bado parblokštą liaudį.

Gal P. Dailidė iš savo lango matė ir kaimo vežimus, traukiančius į Maisto Akcinės Bendrovės kiemus, kad ten prastovėjus parą, gauti už bekoną kelius litus. Gal P. Dailidei teko matyti ir kelių aukštų namus, kuriuos savo "sutaupomis" pasistatė tos bendrovės ir tautininkų sąjungos pirmininkas Lapėnas. Turbūt, žinoma P. Dailidei ir inž. Sruogos byla — menkutė, virš milijono litų pasisavinimo byla. Gal P. Dailidė, gilesniam išryškinimui ūkio ir ekonominio klestėjimo Smetonos laikotarpyje, — malonėtų artimiausiuose Vienybės numeriuose papasakoti kelių jaunalietuvių ir kitų "veikėjų" namų statybos istorijas. Tada tautinės srovės žmonės galės aukščiau pakelti galvas ir... palengvėl pradės vadintis tautininkais.

VAIRUMŲ PUSLAPIS

KAI KURIE ŽINGEIDŪS KLAUSIMAI IR JIEMS ATSAKYMAI

Kada buvo pirmas pasikalbėjimas telefonu Londone?

1878 m. sausio mėn. 16 d. Londono laikraščiai buvo paskelbę tokį dalyką:

"Pirmadienio vakarą, kaip pranešta Karaliaus Rūmų Cirkuliare, karalienei buvo pristatyti profesorius Bellas ir pulkininkas Reynoldas. Jie rodė karalienei telefoną, Mr. C. Wallestonui padedant. Penkiolikos minučių paskaitoje profesorius Bellas išaiškino savo išradimo mechanizmą ir po to telefonu susijungė su Osborno vila, kur gyveno Sir Thomas Biddulphas... Telefono aparatas toje viloje buvo Mr. F. C. Ormistono priežiūroje; jis pirmas prašneko telefonu į karališkos šeimos narius." Karalienė Viktorija maloniai "kalbėjo su Siru Thomasu ir su Lady Biddulphiene, po to Miss Kate Field, kuri tuo metu buvo viloje, padainavo dainą "Kathleen Mavourneen," už ką karalienė maloniai padėkojo per Connaughto kunigaikštį. Miss Field paskui dainavo Shakespeare "Gegutės Dainą" ir "Einu per rugius" ir visa buvo geriausiai girdima..."

Kas buvo Apolonas?

Apolonas buvo graikų mitologijos dievybė: Zeuso (romėnuose — Jupiterio) iar Letos (romėnuose—Latonos) sūnus ir dvynukas Artemidos (romėnuose — Dianos) brolis. Gimė jis, anot mitologijos, Delos saloje. Jis baudžia žmones, padeda jiems, saugo nuo pikto. Apolonas buvo laikomas pranašavimų, dainos ir muzikos dievu, saugojusiu galvijus, steigusiu miestus ir įvairias įstaigas. Vėliau jis buvo ir saulės dievas. Gražiausia Apolono statula yra Romoje *"Belvedero Apolonas."*

Kas tai yra Eukalipto alyva?

Eukalipto alyva gaunama iš įvairių rūšių eukalipto medžio lapų ir jaunų šakelių. Eukalipto medžiai auga Australijoje, dabar jie veisiami Pietų Afrikoje ir Indijoje. Eukalipto alyva yra labai svarbi prekybos ir gamybos šaka; alyva vartojama parfumų gamyboje, muilo pramonėje ir kai kuriais atvejais kaipo antiseptikas. Eukalipto medžio yra 150 rūšių, jie auga labai aukšti. Iš eukalipto sakų sklinda kvapas, panašus kamforai, ir tie sakai vartojami medicinoje. Žievė vartojama odos gamyboje. Alyva gaunama iš dviejų to medžio rūšių: *Eucalyptus amygdalina* ir *Eucalyptus citriodora.*

Kaip gaminama džinė?

Angluose ir škotuose jų džinė (*gin*) yra taip pat svarbus produktas, kaip prancūzuose vynas, rusuose vodka, pas mus degtinė. Džinę dirba iš rugių, miežių salyklų arba iš kukurūzos. Pridedama kadugių sėklų alyvos. Ir vardas "džin" gaunamas iš prancūzų žodžio *genievre*, kuriuo vadinamas mūsų kadugys. Geriausia džinė gaunama Olandijoje iš mišinio (įvairiomis dalimis) rugių, miežių ir kukurūzų. Didžiausias olandų džinės gamybos centras yra Shiedam ir "Shiedam Holland" džinė yra garsiausia. "Old Tom" rūšis yra pasaldyta džinė.

Kaip dirbama galvanizuota geležis?

Galvanizuota geležis yra geležis, aptraukta cina, kad apsaugojus geležį nuo drėgmės ir nuo rūdžių. Geležį galvanizuojant, ji nuvaloma ir merkiama į ištarpytą ciną, kuri plonu sluoksniu prilimpa prie geležies. Seniau galvanizuotą geležį naudodavo tik indams gaminti, bet neilgai tetrukus pradėjo vartoti stogams, tvorų vieloms, vandens bakams, kibirams, užsklandžiams ir vandens vamzdžiams. Rūkštims tokios geležies negalima vartoti, nes rūkštys nuėda ciną; ir garui nevartojama, nes nuo garo veikimo geležis po cino genda.

Kur yra Areokutos Alakė?

Alakė reiškia Akės Valdovą, o Akė yra sostinė gerokos teritorijos (iš 4,500 ketv. kilometrų su 500,000 gyventojų) pietų Nigerijoje Afrikoje. Teritorija britų "protektorate," valdo ją Alakė.

Kas yra pilkas gintaras ir kur jis užeinamas?

"Ambergis," arba "pilkas gintaras" yra tam tikra pilka riebi medžiaga, užeinama jūrose; joje matomi gelsvi ir raudoni ruožai; dėl kilmės buvo labai daug spėliojimų. Panaši medžiaga randama banginių žarnose — manoma, kad tai yra tų jūros milžino vidurių rūkštis. Užeinamas "pilkas gintaras" didesniais ir mažesniais šmotais — buvo rastas šmotas, svėręs beveik centnerį. Daugiausia "pilkojo gintaro" įvežama į Angliją iš Basamos, bet to daikto nemaža randamą prie Kinijos, Japonijos, Rytų ir Vakarų Indijos, Afrikos, Brazilijoje ir Grenlandijos pakraščių. Kvepia maloniu žemės kvapu ir vartojamas parfumų gamyboje. Azijoje ir Afrikoje "pilkąjį gintarą" vartoja vaistams.

Kas buvo "Medžioklių Dievaitė?"

Medžiotojų ir medžioklių dievaitė buvo graikuose Artemidė, o romėnuose Diana, Zeuso duktė ir Apolono sesuo. Ji vaizduojama apsiginklavusi lanku ir strėlėmis, ji siunčia žmonėms ir žvėrims marus ir mirtį ir kartu su tuo gydo, mažina kentėjimus ir skausmus. Ji yra jaunuolių ypač jaunų mergaičių globėja. Apolonas mitologijoje lyginamas su Saule, arba Heliosu; jo sesuo Diana lyginama su Selena, arba su Mėnuliu.

Kur daugiausia pagarbos senam amžiui?

Kinuose su jų senoviška Kung Fu-Tse kultūra ir senolių garbinimu. Pas mus žodyje "senis" yra šiek tiek pašaipos, o kinuose atvirkščiai: juo senesnis žmogus, juo garbingesnis. Kinuose, dviem asmenim pirmą kartą susitinkant, pirmutinis klausimas yra: *"Koks yra tamstos garbingas amžius?"* Jei į tokį klausimą atsakoma liūdnu ir atsiprašomu balsu, kad vos tesulaukta 23 ar 28 metų amžiaus, kinas stengsis nuraminti ir paguosti, kad *garbingoji ateitis žengia* ir kad teks susilaukti garbingo žilo amžiaus. Pasisakius, kad jau sulaukta 50 metų amžiaus, kinas kalbės su tokiu asmeniu didžiausia pagarba. Kiekvienas Kinijos gyventojas žiūri į 51-mas gimimo dienos sukaktuves kaip į didelį ir garbingą įvykį.

Kas buvo "Dievo Rykštė?"

Dievo rykštė buvo vadinamas hunų karalius Atila, kuris su savo gaujomis veržėsi į Romos imperiją V-me amžiuje. Jis gimė apie 406 metus ir kartu su savo broliu valdė žmones, gyvenusius erdviuose plotuose tarp Kaspijos jūros ir Dunojaus slėnio. 447 m. jis išdraskė visą kraštą tarp Juodųjų ir Viduržemio jūrų. Vėliau įsiveržė į Galiją, bet čia jį nuveikė vizigotų karalius Teodorikas mūšyje ties Orleansu. Atila pasitraukė, bet vėliau puolė Italiją. Mirė jis Panonijoje 453 metais.

Kas pirmas pasakė: "būdamas Romoje, daryk kaip romėnai daro?"

Taip pasakė šv. Ambrozas šv. Augustinui, pareikšdamas, kad reikia prisilaikyti papročių tos vietos, kur esi. To posakio atsiradimo istorija yra maždaug tokia. Milanas ir Romos vyskūpų sostai savo autoriteto atžvilgiu buvo beveik lygūs ir kiekviena tų krikščioniškų bendruomenių turėjo savo papročius ir taisykles. Šv. Augustinas pasakoja, kad jo motina, "atvykusi pas mane į Milaną, sužinojo, kad Milano bažnyčioje nepasnikaujama šeštadieniais, kaip kad pasnikaujama Romoje, ir ji nežinojo, kaip jai reikia pasielgti. Aš atsiklausiau Ambrozo, kurs man šiaip atsakė: "Kai esu Romoje, pasnikauju šeštadieniais, kai esu Milane nepasnikauju." Taigi, ir pats taip daryk: laikykis papročių tos vietos, kurioje tenka būti."

Dėlko Musulmonai želdina sau plaukų kuodelį viršugalvyje?

Moroke ir kituose Afrikos kraštuose musulmonai dažniausiai skuta galvas, bet palieka viršugalvyje kuodelį plaukų. Seniau panašiai skusdavo sau galvas ir Rusijos kazokai — Tarasso Bulbos laikais... Musulmonai tiki, kad paėmę už pakaušio plaukų kuodelį padės angelui nešti į dangų mirusio musulmono sielą. Tokiu prietaru tiki minios, šviesesni musulmonai tuo netiki ir kuodelio pakaušyje nepalieka. Kinai seniau taip pat augindavo ilgus plaukus ir supindavo juos kasa, vadinama *"pigtail"* — kiaulės uodega. Tas paprotys pasiliko iš 17-to amžiaus, iš mongolų atneštų kinams vergijos laikų. Kaliniai ir vergai būdavo surišami už kasų, kad nepabėgtų. Vėliau "pigtailai" buvo pasididžiavimo dalykas, bet dabar jau retai beužeinami.

Ar yra dirbtinių voratinklių?

Gerai pasižiūrėję į voratinklį, kurį mažiukas darbininkas voras gražiai audžia, negalime nesistebėti to voro sumanumu ir gabumais. Niekas, rodos, nesugebėtų gudriau ir gražiau padaryti tokį gražų ir tikslų audinį. Mašinos tačiau ir čia pradėjo konkuruoti. Filmoms kartais reikia parodyti kokius nors senus, užmirštus kambarius ar paliepes. Iš kur imti voratinklių, jei jų neprigamino voras filmuojamai vietai? Dekoratoriai sugalvojo dirbti patys tuos voratinklius: nedidelis aparatėlis pripildomas gumo skiediniu, ir tas skiedinys prunkščiamas ant sienos arba ant balkių tose vietose, kur reikalingas dirbtinis voratinklis — taip paprunkšta guma sukietėja ir atrodo kaip ir tikras gražiai padarytas voro tinklas.

Ar yra kur nors Biblijos rankraščių orginalas?

Originalo nėra. Tie rankraščiai, apie kuriuos kalbama, buvo vertimai, būtent: (1) Žydų "Senojo Įstatymo" nuorašo rankraštis iš 8-to amžiaus; (2) Graikų rankraščiai "Naujojo Įstatymo" iš 4-to amžiaus; (3) Graikų "Senojo Įstatymo" rankraščiai, vertimai iš hebrajų kalbos, padaryti apie 227 m. prieš Kristų ir nurašyti apie 4-tą amžių.

DIDYSIS RUSŲ MOKSLININKAS KLIMENTAS TIMIRIAZEVAS

Rašo *Leonidas Ivanovas*

Klimentas Timiriazevas, padaręs savo vardą nemirtingą fotosintezės proceso, su kuriuo yra susijęs visos gyvūnijos egzistavimas, klasikiniais tyrinėjimais, yra vienas labiausiai populiarių ir rusų tautos labiausiai gerbiamų mokslininkų. Tarybų Sąjungos sostinėje — Maskvoje — Klimentui Timiriazevui yra pastatytas paminklas, jo vardu yra pavadinta daug tarybų šalies mokslinių, mokymo ir švietimo įstaigų.

Klimentas Timiriazevas gimė 1843 metų birželio 3 dieną Peterburge. Jo tėvas buvo pažangus savo meto žmogus su ryškiai pasireiškusiomis revoliucinėmis nuotaikomis.

Žymią įtaką auklėjant Klimentą Timiriazevą padarė jo motina — aukšto išsilavinimo pažangi moteris. Jos dėka jis jau vaikas būdamas išmoko kelias svetimas kalbas ir puikiai žinojo grožinę literatūrą.

Išsaugojęs karštą dėkingumo ir meilės savo tėvams jausmą, Timiriazevas jau senatvėje paskyrė jiems savo knygą "Mokslas ir demokratija." Šioje dedikacijoje jis rašė: "... žodžiu ir pavyzdžiu jūs įskiepėte man beribę meilę tiesai ir karštą neapykantą bet kuriai, ypač visuomeninei, netiesai"...

Po kelių metų, baigęs Peterburgo universitetą, Klimentas Timiriazevas apgynė magisterinę disertaciją tema "Chlorofilo spektralinė analizė" ir Petrovsko — Razumovskio Žemės Ūkio Akademijoje, Maskvoje, (dabar — Timiriazevo vardo Akademija) ėmė vadovauti botanikos katedrai. 1877 metais jis Maskvos Universitete atsistojo augalų anatomijos ir fiziologijos katedros priešakyje.

Apleidžia Universitetą

1911 metais Timiriazevas drauge su 125 kitais pažangiaisiais profesoriais ir docentais buvo priverstas išeiti iš Maskvos universiteto, tuo pareikšdamas protestą prieš tai, kad carinės vyriausybės reakcingas ministras Kaso atleido rektorių ir du jo padėjėjus, kovojusius prieš policijos savivalę universiteto patalpose. Tačiau, ir palikęs universitetą Timiriazevas nenustojo dirbęs mokslinio darbo ir publicistinės veiklos.

Didžiuliu džiaugsmu Timiriazevas sutiko Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos pergalę Rusijoje, atidavusią valdžią darbininkams ir valstiečiams. Dveji su puse metų, kuriuos mokslininkas išgyveno prie Tarybų valdžios, buvo nepaprasto pakilimo metai jo visuomeninėje ir mokslinėje veikloje. Nepaisant senyvo amžiaus, jis, kaip deputatas, veiksmingai dalyvavo Maskvos Tarybos darbe.

1920 metų balandžio 28 d., naktį, Klimentas Timiriazevas mirė nuo plaučių uždegimo.

Retas Tyrinėtojas

Kaip mokslininkas, Klimentas Timiriazevas yra retas tyrinėtojo tipas. Visą savo amžių jis eksperimentaliniai dirbo siekdamas išspręsti vieną biologijai nepaprastai svarbią problemą — apie augalų oro mitybą arba fotosintezę. Savo veikaluose jis įtikinamai įrodė, kad fotosintezė — tai ne tik angliarūgštės ir vandens įsisavinimas, bet ir saulės energijos įsisavinimas. Tatai mokslininkui suteikė teisę kalbėti apie kosminį augalo vaidmenį kaip saulės energijos perdavėjo mūsų planetai.

Timiriazevo bandymai akivaizdžiai parodė, kad fotosintezė daugiausia vyksta saulės spektro raudonuose spinduliuose, kuriuos chlorofilas labiausiai asimiliuoja ir tuo pat metu jie savo energija yra labiausiai efektyvūs tai reakcijai. Tuo būdu, paaiškėjo, jog chlorofilas yra ne tik energijos asimiliuotojas, bet ir tobuliausias asimiliuotojas. Tą išvadą Timiriazevas priėjo remiantis energijos tvarumo fizikos dėsniu ir Darvino biologijos mokslu.

Tolesni Timiriazevo veikalai buvo skirti jo mokslui apie chlorofilą kaip energijos asimiliuotoją fotosintezei išvystyti ir to pigmento savybėms bei susidarymui ištirti. Visų savo per 35 metus parašytų veikalų apžvalgą Timiriazevas davė puikioje paskaitoje "Kosminis augalo vaidmuo."

Didžiojo rusų mokslininko mokslinė veikla buvo aukštai įvertinta ne tik jo tėvynėje, bet ir užsienyje. Londono karališkoji draugija, Kembridžo, Glazgo ir Ženevos universitetai išrinko Klimentą Timiriazevą savo garbės nariu.

Tačiau, būdamas labai stambiu mokslininku, Timiriazevas neapsiribodavo moksliniu tiriamuoju darbu. Kartu jis buvo rašytoju - populiarizatoriumi, plačiai skleidusiu biologijos mokslo pasiekimus, ir rašytoju - publicistu, aistringai gynusiu materializmo ir mokslo demokratizavimo idėjas.

Nuo pat pirmųjų savo protinės veiklos žingsnių, — sakė Timiriazevas, — aš užsibrėžiau du lygiagretiškus uždavinius: dirbti mokslui ir rašyti liaudžiai, t. y. populiariai."

Dėka meninio, vaizdingo, visokiai vulgarizacijai svetimo išdėstymo, tokios populiarios Timiriazevo knygos, kaip "Augalų gyvenimas," "Charles Darvinas ir jo mokslas," "Istorinis metodas biologijoje" ir kitos, skaitomos su dideliu interesu.

Savo veikaluose Klimentas Timiriazevas pasireiškia kaip vienas stambiausių teoretikų ir kūrybinių Darvino darbo tęsėjų. Šiuo atžvilgiu jo knyga "Istorinis metodas biologijoje" yra vienas klasikinių kūrinių mokslo apie gyvenimą srityje ir joje ryškiai materialistiniai aiškinami biologijos mokslo klausimai. Visą savo kūrybinį protą ir nepaprastą erudiciją Timiriazevas paskiria tolesniam išgvildenimui mokslo apie organinio pasaulio vystymosi priežastis bei dėsningumą. Jis konkrečiai išryškina ir pagrindžia gyvo ir negyvo vieningumą, ir tuoj po to teigia judėjimo bei išvystymo vieningumą gyvūnijoje ir augmenijoje.

Kovojo su Reakcija

Timiriazevas ryžtingai kovojo su reakcija, matydamas tame "šiuolaikinio gamtos mokslo būtiną uždavinį," — kaip jis pavadino rinkinį savo straipsnių prieš obskurantizmą moksle.

Timiriazevas neapsiribodavo vien Darvino mokslo biologinės pusės gynimu; jis jį gynė kaip šiuolaikinės marksistinės pasaulėžiūros pagrindą. Jo straipsniai yra nukreipti prieš vitalizmą kaip reakcinį mokslą, prieš vitalistus Rusijoje (Koržinskį, Borodiną) ir užsienyje (Drišą, Reinkę, Bergsoną ir kitus).

Kaip įžymus mokslininkas, Klimentas Timiriazevas savo kūryboje harmoniškai derino teorijos ir praktikos vienybę. Straipsniuose su bendru užvardinimu "Žemdirbystė ir augalų fiziologija" jis parodė teorinio mokslo ryšio su praktine veikla pavyzdį. Jis plačiai propagavo agronomijos priemones, pagrįstas tuo, jog "žemdirbystė tapo tuo, kuo ji yra, tik agronominės chemijos ir augalų fiziologijos dėka." Straipsnyje "Augalų azoto kilmė" Timiriazevas karštai rėmė Maskvos agronomų darbus įdiegiant į sėjomainą dobilus, patarė pritaikyti mineralines trąšas, dirbtinį drėkinimą ir gilų suarimą kovoje su sausra.

Įsikūrus tarybų valdžiai Timiriazevas visas savo žinias ir visą savo puikų publicistinį talentą atidavė sustiprinti naujai santvarkai, kurioje jis matė laidą to, jog jo lūkesčiai dėl mokslo ir demokratijos būsimo viešpatavimo įgyvendinami. Timiriazevo straipsnių rinkinį "Mokslas ir demokratija" aukštai įvertino Vladimiras Leninas, kuris 1920 metų balandžio 27 dienos laiške rašė mokslininkui: "Labai dėkoju Jums už Jūsų knygą ir gerus žodžius. Aš tiesiog buvau sužavėtas, skaitydamas Jūsų pastabas prieš buržuaziją ir už Tarybų valdžią."

Puikūs ir žavingi savo forma populiarizatoriniai ir publicistiniai Timiriazevo straipsniai ir mūsų dienomis nenustojo savo aktualumo.

"Tiktai mokslas ir demokratija, — sakė Timiriazevas, — pačia savo esme yra priešiški karui, nes tiek mokslas, tiek ir darbas vienodai reikalingi ramių aplinkybių. Mokslas, besiremiąs demokratija, ir mokslu stipri demokratija — štai kas atneš tautoms taiką."

Pašovė Vokietę Merginą "dėl To, Kad Ją Mylėjo"!

Munich, Vokietija. —Saržentas Duane Geyer, iš Seattle, Wash., pareiškė, kad jis pašovė vokietę merginą, Sonją Riesener dėl to, kad ją mylėjo.

Saržentas turi ten savo žmoną ir 6 metų amžiaus sūnelį, — visi drauge gyvena, — na, o vokietė mergina buvo pas juos tarnaite. Visos "komplikacijos" susidarė taip, kad Geyer, pagal jo paties pasakojimus, "mylėjo žmoną ir tarnaitę." Tuomet "iš meilės" jis tarnaitę pašovė.

Geyer'iui grūmoja 20 metų kalėjimas, jei teismas neparodys jam mielaširdystės.

GRYNOS SĄŽINĖS ŽMONĖS

Parašė P. VERSIGORA ❀ Vertė N. ZIBERTAITĖ

5-26-49 —27—

(Tąsa)

— Vis dėlto neblogai?

— Ne tai, kad neblogai, o vis dėlto...

— Vienu žodžiu, neblogai, — nusijuokė Bazima.

— Aha, taigi, — sumišo Išmintingasis.

— Kokie planai ateičiai?...

— Kokie jau ten planai!... — atsiduso Nikolajus.

— Kodėl gi taip? — jau be pašaipos, o paprastai ir nuoširdžiai paklausė jį Rudniovas.

Išmintingasis nepasitikėdamas pažvelgė komisarui į akis. Rudniovas žiūrėjo rimtai, bet užjaučiamai. Išmintingasis visu kūnu pasviro pirmyn...

— Oi, ir nesakykite! Aš jums viena pasakysiu, drauge komisare, Semionai Vasiljevičiau. Baisus daiktas tankas...

— Baisus... — susimąstęs, sukaliodamas ūsą, pasakė Rudniovas.

— Bet dar baisesnė yra žmogaus siela...

— Ypatingai jei toji siela — kaip laukinis žirgas, ir protas jos nevaldo...

— Aha, supratau... Smegenys žmogui, lyg pavadžiai... Štai mūsų brolį reikia tvirtai suveržti, ir šlaunimis, šlaunimis...

— Na, nuvažiavo, prisuko, primalė! — atsiduso Bazima. — Oi, ir gabus, tu vaikine, liežuviu malti, sieloj krapštinėtis... Nei pridėti, nei atimti Kolka Šopenhaueris.

— Aha!... O kas jis toks, tas vokiška pavarde?

— Buvo toksai filosofas...

— A, filosofas, žinoma...

— O kaip jūsų vadas?

— Graužiasi.

— Blogai, — tarė Rudniovas.

— Štai ir mes visi galvojame, kad blogai, — pagyvėjo Išmintingasis. — O ar nebūtų galima mums, drauge komisare, Semionai Vasiljevičiau, apie tą incidentą pamiršti? Lyg nieko ir nebūtų buvę?...

— Pamiršti negalima... — Rudniovas delsė. — Pataisyti galima.

— Galima? — apsidžiaugė Išmintingasis.

— Nėra nieko negalima pasauly, ypatingai bolševikams.

— Bet kokie mes bolševikai... Šiaip nepartinė kompanija...

— Neteisingai, kartoju: nieko negalima žmogui nėra.

— Tai ką gi, taip galima ir Karpai pasakyti?

— Galima pasakyti, — įtikinamai atsakė Rudniovas.

Išmintingasis, kaip kamštis, iššoko iš pirkios.

— Aš gi sakiau, žvalgyba... — nusijuokė Bazima.

Netrukus pasirodė Karpenka. Jis ėjo plačiu žyginiu žingsniu; praeidamas pro sargybinį su juo kariškai pasisveikino ir nesustodamas įėjo į pirkią.

— Leiskite kreiptis, drauge pulko komisare, — kirsdamas kiekvieną žodį, pasakė jis.

— Kreipkitės. — Rudniovas atsistojo. Paskui jį atsistojo ir Bazima.

— Prašau priimti trečiąją kuopą atgal į dalinį kaip kautynių kuopą ir paskirti jai kitą vadą.

— O jeigu mes įsakysime tau vadovauti, drauge vyresnysis seržante?

Karpenka svyravo. Perduoti kuopą kitam, pasižymėti kautynėse kaip eiliniam kareiviui, žūti mūšyje — jam atrodė patogiausia. Tai būtų laimėjimas. O tai, ką jam dabar siūlė, buvo pralaimėjimas. Jis tylėjo.

— Įsakau perimti kuopą... Partija tau įsako.

— Klausau karinės disciplinos. Galima eiti?

— Eikite.

Trinktelėjimas kulnimis, šaunus pasisukimas ir šaižus stuktelėjimas kairiuoju kulnim, pirmas žingsnis...

Rudniovas sužavėtas žiūrėjo įkandin jo.

Bazima nusišluostė akinių stiklus ir susimąstęs pasakė:

— Žodžiu, pedagoginis darbas.

— Štai, tik arčiau partijos juos reikėtų...

— Partijon? Ką, Karpenką? Na, tai jau per daug, Semionai Vasiljevičiau.

— O ką gi... Reikės pagalvoti...

— Pagalvosiu, — sutiko Paninas.

Tiesiai iškelti tą klausimą, žinodami Karpenkos būdą, jie nenorėjo. Jis galėjo įžiūrėti čia tam tikrą užkulisį, norą "surišti" jo savarankiškumą, kurį labai brangino tasai kasdien rizikuojąs savo gyvybe dėl kitų žmogus. Rudniovas žinojo, kad reikėjo jam tik tarti: "Karpenka, mirk už mane," ir tasai nesvyruodamas nė minutės sutiktų mirti; bet žinojo taip pat, kad statyti jam tiesiai klausimą apie įstojimą į partiją negalima. Ypatingai dabar, santykiams vėl paaštrėjus.

Kartą štabe buvo daug žmonių. Išmintingasis ilgą laiką tylėjęs, kas buvo jam neįprasta, sukosėjo.

— Drauge komisare, Semionai Vasiljevičiau! O ar nebūtų galima man kaip nors į partiją praljsti? — staiga paklausė komisarą Išmintingasis.

— Tai yra, kaip tai — praljsti? — nustebo Semionas Vasiljevičius. — Ką tu, iš proto išėjai? Ar tu supranti, ką kalbi?

— Drauge komisare! — iškilmingai pasakė Išmintingasis. — Jūs man ir esate pati partija. O apgaudinėti jūsų aš nenoriu. Aš žinau, kad taip netinka kalbėti, bet kitaip aš negaliu. Na, žinau, tokiais atvejais sakoma: pareiškimą paduoti, stoti į partiją. Bet taip sakoma apie kitus žmones. O apie mane taip nepasakysi. Kas toksai Kolka Išmintingasis? — kiek puikuodamasis tęsė jis. — Spekuliantas, skudurninkas, iki karo iš milicijos neišlįsdavo, įvairiais smulkiais reikalais — pirkimas, pardavimas, žodžiu... Būdavo ir stambių... O dabar, kai aš esu sąžiningas tėvynės gynėjas, negaliu nuošaliai nuo partijos... Bet praeities juk neišmesi, drauge komisare, Semionai Vasiljevičiau, drauge Kovpakai, tėve-vade. Ė, nežinau, nė kaip pasakyti... Gal aš ir ne taip kalbu, ir nėra tokiems, kaip aš, eigos; bet jei taip, tai būtų neteisinga... Jūs, drauge komisare, su pačiu Stalinu reikalų turėjote — jei kas nors ne taip, jūs jam užklausimą per radiją.. a?

Rudniovas apkabino Išmintingojo pečius.

— Ei tu, keistuoli žmogau! Suprantu aš tavo sąžiningą poelgį. Na, gerai, — nusijuokė jis. — Rekomendacijas turi?

— Pasirūpinau po truputį, drauge komisare, Semionai Vasiljevičiau.

— O man tai ir praljsti negalima, — tyliai ir liūdnai pasakė Karpenka.

— Kodėl? — ištempęs ausį, pasisuko į jį Rudniovas.

— O kas gi už mane tokį laiduojantį raštą duos?

Kovpakas ir Bazima susižvalgė. Rudniovas tylėdamas pasirausė savo palaidinės kišenėje ir ištiesė Fiodorui į keturias dalis sulankstytą popieriaus lapą. Karpenka atsistojo. Jis žiūrėjo Rudniovui į akis ir neėmė lapo. Taip pat tylėdami ištiesė juos Kovpakas ir Bazima.

— Imk! — rimtai pasakė Kovpakas. — Tik žiūrėk, per dvidešimt penkerius metus partijoje aš nei pats prieš partiją nenusidėjau, nei mane kas prieš ją apjuodino.

Karpenka tylėdamas paėmė rekomendacijas ir taip pat tylėdamas išėjo.

Praėjo pusvalandis ir trobon šonu įsispraudė Išmintingasis.

— Pareiškimą rašo, — pranešė jis slaptai. — Ketvirtą sąsiuvinį jau prirašė. Parašys, suplėšys ir vėl rašo. Oi, ir prispyrėte jūs jį, drauge komisare! Tiesiog nuostabu, kaip veikia tasai partiškumas žmogaus sielą!...

— Na, pradėjo Išmintingasis filosofuoti... — tarė Bazima, susimąstęs sklaidydamas kažkokius popierius. — Žodžiu — Kolka Šopenhaueris.

Aš turiu sūnų. Jis dabar vos ketverių metų. Aš linkiu jam geresnio likimo ir gyvenimo, kaip kad Fiodoro Karpenkos. Bet jeigu jam tektų gyvenime suklysti ir po to atitaisinėti savo klaidą, tegul jis tai daro taip, kaip Karpenka. Geriau palinkėti aš jam nesumoju.

(Daugiau bus.)

ALDLD Reikalai

MOKĖKITE DUOKLES

Jau liepos 1 diena visai netoli. Mūsų Draugijos Konstitucija reikalauja, kad visi nariai iki tai dienai sumokėtų savo duokles. Dar ne vien nemažai narių to nepadarė, bet net iš 35-kių kuopų duoklių negavome. Joms išsiuntėme paraginimus.

Pirmiau turėjome 55 garbės kuopas. Prie jų dar prisideda sekamos:

Kp.	Miestas
9	Norwood
15-A	Gibbstown
34	Rumford
62	Stoughton
103	Hudson
200	Hillside
207	Hart
218	Scottville
236	Washington

Tai jau turime 64 garbės kuopas. Į garbės kuopas bus priskaitomos kuopos tik pasimokėję iki liepos 1 dienos. Kurios iki tos dienos nepasimokės pilnai duoklių, tai jeigu jos ir pralenks 1948 metus vėliau, bet nebus prie garbės kuopų priskaitytos.

Dėkui už Aukas!

Į Knygų Fondą aukų gavome nuo sekamų kuopų ir draugų:

LLD 153 Kp., San Francisco, per V. Sutkienę $20.

LLD 15 Apsk., Cleveland, per J. Žebrys $10.

Scranton draugai, per P. Šlekaitis $9.

LLD 152 Kp., Red Lake, Kanada, per M. Deedas $6. Po $5 aukavo: **LLD 133 Kp.,** Camden, per C. Bakshas; **LLD 84 Kp.,** Paterson, per Stanley Wolf; **LLD 8-tas Apsk.,** per J. Baltutis.

LLD 40 Kp., Mc Kees Rocks, per M. Paulauskas $3.40.

LLD 207 Kp., Hart, per J. Kraus $2.50.

Drg. J. Blažonis, Lowell, aukavo $1.50.

Širdingai ačiū už aukas. Prašome Knygų Fondą nepamiršti ir ateityje.

Knyga ir "Šviesa"

Už 1949 metus LLD nariai gaus gerą knygą, tai žymiausio Lietuvos rašytojo Petro Cvirkos veikalas — "Ąžuolo šaknys." Ji jau yra spaudoje. Laisvės spaustuvė deda pastangų, kad paruošus ją iki rudens.

Žurnalo "Šviesos" No. 2 atspausdintas ir išsiuntinėtas visiems nariams. Jeigu kurie nariai pakeitėte gyvenimo antrašą, tai tuojau apie tai praneškite į centrą, nes kada paštas jūs nesuranda, tai grąžina žurnalą ir pasidaro bereikalingų išlaidų.

Platinkite Brošiūrą

Dienraštis Laisvė išleido brošiūrą "Kinija žengia į Laisvę." Dabar labai svarbu susipažinti su Kinija, ta milžiniška šalimi, kurios darbo liaudis eina į naują gyvenimą. Parsitraukite brošiūros ir ją plačiausiai išplatinkite.

D. M. ŠOLOMSKAS,
ALDLD CK Sekretorius.
46 Ten Eyck St.
Brooklyn 6, N. Y.

Įdomios Skaitlinės iš Rygos ir Apie Pačią Rygą

Skaitmenys ir Faktai

Latvijos sostinės darbo žmonės pasiekė stambių laimėjimų keliant Rygos pramonę. 1948 metų produkcijos leidimo planas įvykdytas du mėnesius prieš terminą. Darbininkų, dirbančių miesto pramonėj, skaičius per 1948 metus išaugo 13 tūkstančių žmonių.

★★★

Per pokarinio penkmečio metus Rygos pramonė ryškiai pasikeitė. Nūnai Rygos pramonė duoda Tarybos Sąjungai vagonus elektrifikuotiems geležinkeliams, turbinas, stakles, automatines telefono stotis, šachtoms telefonų aparatus, radijo imtuvus, dviračius, standartinius namus, elektros įrengimą, gumos dirbinius ir kitas produkcijos rūšis.

★★★

Per 1948 metus Rygos pramonės darbininkai, inžinierijos - technikos darbuotojai ir tarnautojai davė šaliai per 100 milijonų viršumplaninių sankaupų.

★★★

1948 metais Rygos pramonė išleido produkcijos 46,7 procento daugiau, negu 1947 metais, pasiekusi 92,5 procento santyky su 1950 metų lygiu. Prieškarinis gamybos lygis viršytas 85 procentais.

★★★

Sukako treji metai nuo Latvijos TSR Mokslų Akademijos įkūrimo dienos. Per trejus metus Mokslų Akademija atliko didelį darbą visose mokslo bei kultūros srityse. Mokslų Akademijoj dabartiniu metu yra 16 institutų, dvi bioliotekos. Reguliariai leidžiamas mokslinis žurnalas "Latvijos TSR Mokslų Akademijos Žinios".

★★★

Rygoj atidaryta 7 aukštojo mokslo įstaigos: Valstybinis Universitetas, Žemės Ūkio Akademija, Konservatorija, Dailės Akademija, Pedagoginis Institutas, Teatrinis Institutas, Kūno Kultūros Institutas.

★★★

Latvijos sostinėj išeina 10 respublikinių laikraščių ir devyni žurnalai.

Latvijos TSR Valstybinė Leidykla išleidžia politinę ir grožinę literatūrą latvių ir rusų kalbomis.

Visuose Rygos rajonuose veikia per 100 mokyklų. Be to, atidarytos 4 mokyklos darbo jaunimui ir 8 vakarinės mokyklos suaugusiems.

Tarybinės motinos, užimtos darbe, auklėja savo vaikus 59 vaikų darželiuose. Vaikais našlaičiais rūpinasi valstybė. Dabartiniu metu Rygoj veikia 9 vaikų namai.

★★★

Latvijos TSR sostinėj atidaryti 8 teatrai ir 22 kinai. 1948 metais Rygos kinuose atsilankė per 5 milionus žiūrovų.

★★★

Rygoj atidaryta 23 ligoninės ir poliklinikos. Dabar ligoninėse ir poliklinikose dirba 622 gydytojai. Išvijus vokiečius jų tebuvo viso 193. Kas metai auga miesto biudžeto asignavimai liaudies sveikatos apsaugai, 1945 metais jie sudarė 27 milijonus 504 tūkstančius rublių, o 1948 metais — per 58 milijonus.

★★★

Vokiškieji fašistiniai grobikai sugriovė 155 namus 170 tūkstančių kvadratinių metų gyvenamo ploto. Rygos Miesto Darbo Žmonių Deputatų Taryba nuolatos rūpinasi darbo žmonių butinių bei buitinių sąlygų pagerinimų. Apie tai ryškiausiai kalba valstybinių kapitalo investavimų į Rygos gyvenamų namų statybą skaičiai. Jeigu 1944 metais gyvenamų namų statybai buvo išleista 774 tūkstančiai rublių, tai 1948 metais šitiems tikslams išleista per 27 milijonus rublių.

★★★

Kasdien Rygoj kursuoja per 220 tramvajinių vagonų. 1948 metais tramvajus pervežė 150 milijonų keleivių. Praėjusiais metais Rygos gyventojai gavo naują transporto rūšį — troleibusą. Šiais metais miesto gatvėmis pradėjo kursuoti elektrobusai.

LIŪDIME

minėdami du metus nuo mirties mūsų mylimo sūnaus ir brolio

Juozo Baltrūno

mirė Birželio 27 d., 1947 m.
Springfield, Mass.

Motina ir Patėvis
Antanina ir Pranas Balčiūnai
Brolis Vladas Baltrūnas,
Sesuo Ks. B. Karosienė.

Red Lake, Canada

Aukos Knygų Fondui

Lietuvių Literatūros Draugijos 152 kuopos nariai pasimokėjo duokles už 1949 metus. Taipgi parėmė Knygų Fondą suaukaudami $6. Aukavo po $1 sekami: S. Valiukonis ir M. Deedas. L. Balčiūnas aukavo $1.75. K. Balnas 75c. L. Jasilions, C. Shukštė ir C. Yne po 50c. Visiems aukavusiems širdingai ačiū! M. D.

Dienraščio LAISVĖS Didieji Piknikai

Iš anksto rengkitės dalyvauti didžiuosiuose savo dienraščio paramai piknikuose

❀ ❀ ❀

DIDŽIOJO NEW YORKO APYLINKĖ

Piknikas įvyks sekmadienį.

LIEPOS 3 JULY

Klaščiaus Clinton Park

Betts ir Maspeth Aves., Maspeth, L. I., N. Y.

❀ ❀ ❀

BOSTONO APYLINKĖ

Piknikas įvyks sekmadienį

LIEPOS 3 JULY

Vose Pavilion Park

Maynard, Mass.

❀ ❀ ❀

SHENANDOAH, PA.

Įvyks Sekmadienį

LIEPOS 24 JULY

Brandonville Grove

Brandonville, Pa.

❀ ❀ ❀

DIDŽIOJO NEW YORKO APYLINKĖ

L.D.S. ir L.L.D. Apskričiai rengia šaunų pikniką paramai dienraščio Laisvės.

RUGPIŪČIO 14 AUGUST

Lietuvių Liberty Park

340 Mitchell Ave., Linden, N. J.

❀ ❀ ❀

HARTFORD, CONN.

Įvyks sekmadienį

RUGPJŪČIO 14 AUGUST

Light House Grove

East Hartford, Conn.

DETROIT, MICH.

Metodistų bažnyčios vadai laikytoje konferencijoje Flint, Mich., po ilgų diskusijų vienbalsiai priėmė rezoliuciją prieš karinę Šiaurinio Atlanto Sutartį, kurią Washingtono vyriausybė stengiasi pravaryti Kongrese.

Rezoliucijoj sakoma, kad ta sutartis yra apsilenkimas su Jungtinėmis Tautomis ir jų taisyklėmis, kad sutartis akstins prie išleidimo didelių pinigų apsiginklavimui, kurie turėtų būti suvartoti dėl pagalbos žmonėms. Taipgi sako, kad ta sutartis stumia Jungtines Valstijas į karą. Už rezoliuciją karštai kalbėjo Dr. Henry Hitt Crane, kunigas Central Church ir rev. J. Paul Taylor, St. Matthews Church kunigas. Suprantama, Washingtono ponams rezoliucija nepatiks ir gal vers bėdą ant komunistų.

★

Buvęs miesto majoras Ed. Jaffries savo svečiams pasakė, kad jis rems George Edwards kandidatūrą į miesto majoro vietą. Kol kas darbininkiškos grupės dar nestato vieno kandidato, o tai nebus gerai, jeigu tokios vienybės nebus. **V. Z.**

★

Red. Pastaba. Apie kliubo reikalus, manome, spręskite pačioj organizacijoj, per laikraštį to reikalo neišrišite. Taip pat praleidžiame jūsų pastabas ir apie Los Angeles ir Clevelando korespondentus.

Bridgeport, Conn.

Iš Peoples Party Konvencijos

Atsibuvo Connecticut valstijos Peoples Party konvencija 18 d. birželio, Labor Temple, New Havene. Suvažiavimą atidarė pirmininkas Dully H. Burr apibūdindamas konferencijos ir partijos tikslus.

Delegatų buvo apie šimtas. Įvairių komisijų viršininkai išdavė plačius raportus su pasiūlymais, kas veikti. Pasirodo, kad liaudies partija jau daug nuveikė žmonių gerovei ir turi pasibrėžus platų veikimo planą. Ragino visas kolonijas daugiau darbuotis, daugiau piliečių įrašyti į šią partiją.

Peoples Party, tai yra dalis Progresyvių Partijos, kuri veikia visoj šalyj prieš karą, už liaudies geresnį ir malonesnį gyvenimą, prieš diskriminacijas, prieš dalinimą piliečių pagal spalvas ar įsitikinimus.

Pasirodo, kad mūsų valstijos senatorius nenori rūpintis liaudies reikalais, mat, jam arčiau prie širdies šėrai, kurių jis turi Wall Stryto bankuose. Todėl Peoples Party rūpinsis ateinančiais rinkimais, kad į senatorių ir kitų valdininkų vietas būtų išrinkti ištikimi, demokratinio nusistatymo piliečiai.

Bedarbiams pašalpa yra maža mokama ir ta pati jau daugeliui išsibaigė, o bedarbė vis auga. Dabar jau priskaitoma Connecticut valstijoje 100 tūkstančių bedarbių. Vien Bridgeporte jų yra 16,000. Bedarbių eilėse yra nemažai ir lietuvių. Pamename, kokią programą siūlė laike pereitų balsavimų Peoples Party. Jeigu jos kandidatai būtų buvę išrinkti, tai šiandien to nedarbo nebūtų, arba jis būtų labai nežymus. Bet piliečiai leidosi Mr. Trumanui ir kitiems politikams apvilti.

Lietuvių delegatų konferencijoj buvo nedaug. Tai nelabai gerai. Reikėtų, kad į tokias konferencijas lankytųsi skaitlingiau. **Delegatas.**

PRANEŠIMAS

HARTFORD, CONN.

June 27 d., Peoples Party lietuvių skyriaus įvyks susirinkimas, pradžia kaip 7:30 val. vakare, Laisvės Choro salėje, 155 Hungerford St. Visi nariai dalyvaukite, nes iš pereitos, atsibuvusios New Haven, konvencijos bus išduotas delegatų raportas. — Sekr. F. J. Repšys. (148-150)

Nauj. Anglijos Laisvės Pikniko Reikalai

Besirengdami į spaudos pikniką liepos (July) 3-čią, Vose Pavilion, Maynard, turime atsiminti, kad šiais metais, kaip ir visuomet, moterys turės savo stalą su visokiais gardžiais valgiais.

Bostono, Norwoodo ir Montello moterys jau pasižadėjo pagaminti ir atsivežti valgių.

Bet reikia, kad ir kitų kolonijų draugės prisidėtų prie moterų stalo, atveždamos valgių.

Taipgi galima prisidėti prie moterų stalo ir pinigais.

Kiekviena kolonija būtinai turi parūpinti kuo daugiausia gerų darbininkų. Nors dalis tų darbininkų turi atvykti anksti iš ryto, 10 val. Taipgi reikia patiems draugams ir draugėms apsiimti dirbti. Jau praeityj pasirodė, kad iš tokių darbininkų atsiranda, kurie daro parengimui nuostolius ir savo kolonijai sarmatą.

★

MOTERŲ SĄRYŠIO PIKNIKAS

Reikia priminti, kad Naujosios Anglijos Moterų Sąryšio piknikas įvyks August 28, Maple Parke, Lawrence, Mass. Tą dieną nieko nerengkite savo kolonijose, nes turėsime didelį moterų pikniką ir jame visos ir visi turėsime dalyvauti.

Moterų Sąryšio Organiz.
Violet Taraškienė.

San Francisco, Cal.

PAS SENUS DRAUGUS

Berkeley tai yra gražus priemiestis šone Oaklando ir ta apylinkė yra garsi tuo, kad ten randasi didelis Kalifornijos Universitetas. Teko ten nuvykti ir aplankyti savo senus ir gerus draugus Joną Markevičių, jo draugę ir piano mokytoją d. Yuotchienę.

Draugai Markevičiai per ilgus metus gyveno Rochester, N. Y., turėjo savo ūkį arti Rochesterio, ir lietuviams buvo mylimiausia vieta—ten darė pares piknikus ir visokius sueijimus.

Draugė Yuotchienė yra gyvenus keletą metų Rochesteryj. Ji buvo mokytoja vaikučių draugijėlės ir dalyvavo kaipo pianistė koncertų programose. Baigė Eastman Music School ir yra muzikos (piano) mokytoja. Dabar ji iš to daro sau gyvenimą.

Jos sūnus Tadas taipgi pažangus muzikantas ir užima mokytojo vietą Berkeley Universitete. Antras jos sūnus Cizorius gyvena Rochester, N. Y., ir užima darbą Eastman Kodak Co. prie spalvuotų paveikslų.

Nuvykę pas savo senus draugus turėjome labai malonų pasikalbėjimą. Tikrai džiaugiaus, susitikęs savo senus draugus po 30 metų.

Draugai Markevičiai ir d. Yuotchienė gyvena vienoj stuboj, 2836 Ashby Ave.

★

Apie Russian River

Nelabai toli nuo San Francisco yra pavadinta vieta ir upelis Russian River. Ta vieta tur būt pavadinta todėl, kad daug metų atgal ten buvo apgyventa ne tik paprastų žmonių, bet caro valdininkų. Aplink Russian River puiki vieta ir labai prielankus klimatas. Dabartiniu laiku Mirin apskrities valdininkai ir su Gaso ir Elektros kompanija daro planus ant tos upės įsteigti didelius rezervuarus vandens ir padaryti pramonės vietą.

★

Apie Chryslerio Pramonę

Dabartiniu laiku Chryslerio kompanija labai plačiai plėtoja savo pramonę po Kaliforniją.

Tik apie 12 metų atgal pirmą savo dirbtuvę įsteigė Chryslerio kompanija Stockton, Cal. Bet pramonė nelabai sekėsi, tai perkėlė į Los Angeles, kur dabar dirba 1,200 darbininkų, nes asemblina lengvus Dodge trokus ir Plymouth automobilius. Dabar jau šią kompaniją toli pralenkė ir General Motor Co., nes šioj jūrų pakrantėj turi 8 savo didelius fabrikus ir rengiasi daryti visą automobilių, nuo apačios iki viršaus. Neseniai atsidarė naują fabriką Oaklando pašonėje — San Leandro, kuriame dirbs 800 darbininkų. Kompanija rengia marketą dėl Chryslerio, Dodge, Plymouth ir De Sotó automobilių, taipgi dėl mažų Dodge trokų.

Automobilių kompanijos labai gudriai moka išnaudoti žmones. Kada parduoda automobilius ar trokus Kalifornijoj, skaito už pervežimą iš rytinių valstijų, o automobiliai būna padaryti čia ant vietos, Kalifornijoj. Parvežimas kiekvieno automobilio kainuoja du šimtai dolerių daugiau, negu perkant Detroite.

★

Oaklando Gatvės

Oaklando miesto taryba didžiai susirūpinus dėl trafiko gatvėse, susigrūdimo automobilių ir trokų bei busų, kada žmonės važiuoja į darbą ar iš darbo. Taipgi šventadieniais gatvės taip užsipildo, kad turi laukti daug laiko, kolei susimažina važiavimas automobilių.

Dabartiniu laiku yra nutarta keletą gatvių išplatinti, ir kolei kas bus keletas ilgesnių gatvių padaryta, kad tik į vieną pusę galės važiuoti.

Aštunta gatve, tarpe Fallon ir Cypress, važiavimas tik į vakarus.

Septinta gatve, tarpe Fallon ir Cypress, važiuos irgi į vakarus.

Penkta gatve tarpe Fallon ir Alice važiavimas į rytus.

Madison važiavimas į žiemius, o Jackson į pietus.

Alvinas.

Mokslinė Konferencija

VILNIUS, kovo 2 d.—Vilniaus universitete prasidėjo Teisės mokslų fakulteto studentų mokslinės draugijos ir komjaunimo organizacijos iniciatyva surengta mokslinė konferencija žemės ūkio kolektyvizacijos klausimais. Konferencijos darbuose dalyvauja svečiai iš Leningrado universiteto.

Konferencijos metu bus perskaityta eilė referatų: studentės Brazaitytės — "Socialistinės žemės santvarkos pranašumas prieš žemės santvarką kapitalistinėse šalyse," studento Burkausko — "Žemės ūkio kolektyvizacija Lietuvos TSR," leningradiečio studento — "Teisė naudotis žeme kolektyviniame ūkyje" ir kit.

Mokslinė konferencija užtruko tris dienas.

★ ★ ★

Radijo Mėgėjai

LAZDIJAI, kovo 5 d.—40 žmonių dirba radijo mėgėjų ratelyje, suorganizuotame vietos gimnazijoje. Iš Vilniaus radijo mėgėjams prisiųsta įvairios aparatūros, o neseniai radijo mėgėjai įgijo radijo technikos bibliotekėlę.

LICENSES

WHOLESALE AND RETAIL
Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. EB 102 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 896 Belmont Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

ADAM SHINKUNAS

NOTICE is hereby given that License No. EB 372 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 7112 Bay P'kway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

LOUIS MOLOD
dba M & Z Delicatessen

NOTICE is hereby given that License No. EB 661 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 608 East New York Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.

RALPH DAMATA

NOTICE is hereby given that License No. GB 6100 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 870 Herkimer St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

MICHAEL JOSEPH FITZPATRICK

NOTICE is hereby given that License No. GB 3996 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 435 Franklin Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

SIDNEY THOMAS HARBEN

NOTICE is hereby given that License No. GB 735 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1234 Flatbush Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

EUGENE LEINZ

NOTICE is hereby given that License No. GB 4032 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 659 Washington Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

SIDNEY STORCH

NOTICE is hereby given that License No. GB 3885 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1811—5th Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

EINAR—SIGURD—DANIELSEN

NOTICE is hereby given that License No. GB 6041 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 6009—3rd Avenue, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

WILLIAM JOHN OETTING

NOTICE is hereby given that License No. GB 790 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 61 Wyckoff Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

RUDOLF H. STEINER

NOTICE is hereby given that License No. GB 6184 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 2909 Ft. Hamilton P'kway, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

PETER McEVOY

NOTICE is hereby given that License No. GB 4001 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1 East 2nd St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.

WILLIAM EHLERS

Busai Atvažiuoja į Laisvės Pikniką Brooklyne

Piknikas įvyks Sekmadienį

Liepos 3 July

Klaščiaus Clinton Park

Betts ir Maspeth Aves., Maspeth, L. I., N. Y.

*

IŠ HARRISON-KEARNY, N. J.

Busas išeis nuo 22 John St.

Prašo visus kreiptis pas Joną Degutį, 22 John St. ir tuojau užsisakyti buse vietą. Bus linksma kelionė ir puikus piknikas.

*

IŠ HARTFORD, CONN.

Busas išeis 9-tą val. ryto, kelionė į abi pusi $4.00.
Tikietus galite gauti pas M. Mulerankienę.
Prašome šaukti: 5-2781.

*

IŠ CLIFFSIDE, N. J.

Busai išeis nuo Steponavičiaus namų, 364 Palisade Ave. Kelionė į abi pusi tik $1. Busas išeis 12-tą val. dieną. Malonėkite išanksto užsisakyti vietą buse. Užeikite pas Steponavičių arba telefonuokite jam: Cliffside 6-3122 ir jis aprūpins jus tikietais.

Maynard, Mass.

Busai į Laisvės Pikniką Liepos 3 July

Tuojau užsisakykite vietą buse, važiavimui į didįjį Laisvės pikniką.

Busas iš Haverhill, Mass.
Išeis 11 val. ryto nuo Lietuvių Klubo salės, 324 River St.
Tikietas į abi pusi $1.25

Busas iš Lawrence, Mass.
Išeis nuo Lietuvių salės, 41 Barkley Street
11 valandą ryto.

Worcester, Mass.

Busas išeis nuo Lietuvos Sūnų ir Dukterų Svetainės, 29 Endicott St., 12 val. dieną. Kelionės kaina į abi puses $1.50 suaugusiems ir 75c, vaikams, kurie užims sėdynes.

CHARLES J. ROMAN
Laidotuvių Direktorius

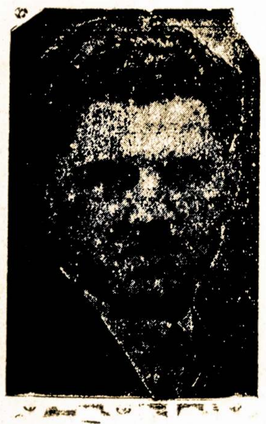

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Poplar 4110

August Gustas
BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(Kampas 68th St.)

Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite:
SHoreroad 8-9330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietą ar vainiką, ko jūs reikalausite.
Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams
Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home,
INC.
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory
LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.

Asmeniški aptarnavimai suteikiama šeimom sulyg pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 SO. 4th ST.,
Cor. Hewes St.
BROOKLYN, N. Y.
Visokiausi vaistai, kosmetikai kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys už griežtai žemas kainas.
RECEPTŲ SPECIALISTAI
MAX PEIST, Ph. G.,
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6238

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
Laidotuvių Direktorius
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas
EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD

TELEPHONE
STAGG 2-5043

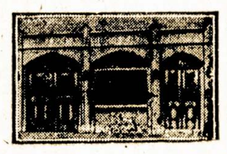

RES. TEL.
HY. 7-3631

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS) LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME
ALBERT J. BALTON-BALTRUNAS, Manager
(Laisniuotas Balsamuotojas)
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Šiltai ir Duosniai Pasveikino Laisvę

Brooklynietis kriaučius, kuris po ilgos ligos ilsisi jau ilgokas laikas, atsiuntė dienraščiui Laisvei pasveikinti $20 ir sekamą laiškutį:

"Siųsdamas šią sumelę $20, gailiuosi, kad negaliu pasiųsti tūkstantį kartų po tiek pasveikinti sulaukusią 38-rius metus (jis metus rokuoja nuo pat pradėjimo išeiti savaitraščiu — Red.), bet vis dar narsią ir stiprią tiesos gynėją...

"Lai gyvuoja lietuvių dienraštis Laisvė! Lai gyvuoja vieningai tebedirbantieji! Lai gyvuoja Laisvės štabas! Linkiu dar didesnės stiprybės visiems.—Gailiuosi negalėsiąs dalyvauti didžiajame Laisvės piknike.

"Aš vis dar tebesidžiaugiu žydinčiais ir žaliais Appalachian kalnais, giesmelėmis visokių gražių paukščių, gražiais gyvuliukais, kaip stirniukais, kralikučiais ir tikrąja "gamta." Norėčiau dalį to visko parsivežti Brooklynan, kuomet ten grįšiu. Už kelių savaičių tikiuosi būti Brooklyne.

"Su geriausiais linkėjimais, liekuosi,

"Draugiškai,

"Leon Z. Gavrilovičius."

★

Nelengva jo sąlygose $20 susidėti, nelengva buvo ir su jais skirtis. Tačiau, būdamas ligos atskirtas nuo visų buvusių kasdieninių draugų, Gavrilovičius, kaip ir didžiuma esančiųjų sunkiose sąlygose labiausia įvertina savo dienraštį, kuris tebeatlanko jį kas dieną, atnešdamas stambų kraitį pasaulinių ir klasinių žinių, žinių iš gimtinės Lietuvos, žinių apie draugijas ir draugus. Tą jam, kaip tūkstančiams kitų, atneša dienraštis Laisvė.

Beje, tas piknikas, kuriame Gavrilovičius taip norėtų dalyvauti, įvyks jau tik už savaitės sekmadienį, liepos 3-čią, nuo 1 val. iki vidurnakčio, Klaščiaus Clinton Parke, Betts ir Maspeth Aves., Maspethe.

Ar jūs, kuriems piknikas lengvai pasiekiamas, jau pasiruošėte ten būti?

Sveikina iš Kanados

Geriausių linkėjimų iš Kanados laisviečiams. Pervažiavome Toronto, Montreal ir važiuojam toliau. Viskas gerai einasi. **Klimas** ir **Emily.**

★

Motiejus Klimas ir duktė, abu geri talkininkai lietuvių organizacijose, stiprūs Kultūrinio Centro patrijotai (Klimas yra direktorių pirmininku) yra išvykę gerai užpelnytai trejeto savaičių atostogai Kanadoje.

Antradienį, 28-tos Vakarą, Nueikite Sargybon Laisvių

Lietuviai turi gražias budrumo ir laisvių gynėjų tradicijas. Kuomet nuo lietuvių buvo atimta spauda, daug lietuvių rizikavo gyvybę tikslu rašyti, spausdinti savo žodį, parnešti jį per rubežius slapta, skaityti, namuose slėpti. Taip buvo senovėje. Taip buvo laike nacių okupacijos.

Tokias tradicijas tebeturi ir Amerikos lietuviai. Argi tai neliūdija lietuvių dalyvumas unijose, streikų pikietų linijose?

Tačiau politikos srityje kartais mes atsiliekame. Mūsų žmonės piliečiai kartais net nebaisuoja, nes nepagalvoja, jog nuo rinkimų priklauso net toks, regis, menkas dalykas, kaip teisė susirėjus draugų būryje įsigerti stiklelį degtinės savoje organizacinėje įstaigoje.

Vienok darbo žmonių priešai politiką supranta ir stato aukščiau visko, nes tai lengviausias būdas valdyti ir pačiam visko turėti, o kitiems kada duoti, kada ne laisvių ir kitokių gėrybių.

Pastaruoju laikotarpiu tiems, kurie yra mažumoje, bet visuomet viską valdė, pradėjo gręsti pavojus iš darbininkų judėjimo. Pavojus, kad darbo žmonės pareikalaus sau atitinkamo šėro valdžioje. O kad žmonės to neatsiektų, reikia juos padalinti, reikėjo išrasti ir tapo išrastas raudonbaubizmas.

Tikslu nugalėti darbo žmones, kurie yra didelė didžiuma šalies gyventojų ir pilietijos, reikia sunaikinti darbininkų vadovybę. Ir ji naikinama. Pirmiausia užpulta vadovaujanti darbininkų partija komunistai, kaip tą matome iš teismo, vykdomo jau kelintas mėnuo Foley Square, New Yorke.

Greta to, vykdomas teismas teisme. Kiekvienas norėjęs protestuoti prieš beteisę, už mažiausį prasitarimą prieš teismo eigą, už atsisakymą išdavinėti draugus to teismo eigoje tampa teisėjo nubausti kalėti teismo laiku. Tuo būdu jau tapo įkalinti 4 iš 12-kos teisiamųjų, visi geri kovotojai už darbininkų reikalus, tūli garbingai kariavę už mūsų demokratiją veteranai, tėvai mažų kūdikių.

Tai gynimui jų, o kartu ir mūsų visų laisvių įvyks didysis masinis mitingas šio antradienio vakarą, birželio 28-tą, Madison Square Gardene. Ateikite į tą mitingą saugoti laisves sau ir visiems mūsų šalies žmonėms. Įžanga 60c iki $1.80.

Gardenas randasi 50th St. ir 8th Ave., New Yorke. Pradžia prakalbų 7:30. Jas sakys visoje Amerikoje ir pasaulyje žinomi prakalbininkai, daugelio unijų, mokslo įstaigų ir partijų vadai. **K.**

Juozas Zakarauskas Vėl Išrinktas Piliečių Klubo Biznio Vedėju

Penktadienio vakarą, birželio 24 d., įvyko Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo specialis susirinkimas išrinkimui biznio vedėjo.

Board direktoriai pranešė, jog didžiuma direktorių priėjo prie nuomonės, kad sekantiems metams vėl reiktų išrinkti Juozą Zakarauską biznio vedėju - manadžeriu. Direktoriai nurodo, kad 1948 metais klubas mažai pelno padaręs. Bet per šių metų pirmą pusmetį būsią daugiau pelno. Šiemet klubas jau turįs įplaukų virš $24,000, ir aprokuojama, kad liks šiemet daugiau pelno, negu buvo per tą laiką praeitais metais.

Po direktorių pranešimo vyko nominacijos. Pirmiausia nominuotas Juozas Zakarauskas. Jis apsiėmė. Kitų kandidatų nebuvo. Tokiu būdu Zakarauskas išrinktas biznio vedėju veik vienbalsiai, rodosi, tik vienas narys balsavo prieš.

Na, kaip ir paprastai, po susirinkimo buvo atidaryta bačka alaus, ir nariai biskį pabaliavojo. **Narys.**

Vaizdas iš Tarybų Sąjungos naujos filmos "The Magic Horse," spalvose, rodomas Stanley Teatre, 7th Avenue ir 42nd St., New Yorke. Priedams rodo tarybinės Ukrainos filmą.

Bloznelliai Sveikina Laisvę ir Visus Brooklyniečius

Feliksas ir Antanas Bloznelliai, iš vieno vedantieji gražų žemės ūkį ir vasarvietę Catskill kalnyne, RFD 2, Cauterskill, N. Y., per grįžtančią iš ten brooklynietę Mary Zeakus apdovanojo dienraštį Laisvę penkine. Kartu prašė pasveikinti laisviečius ir visus brooklyniečius.

Turint nudirbti niekad nebaigiamus farmų darbus, apliuobti gyvulius, miestan atitrūkti nėra lengva — tik dideliais reikalais pasiekia Brooklyną, nors yra buvę brooklyniečiais, čia gyvenę, dirbę, turi daug draugų ir pažįstamų. Miestiečių jie pasiilgsta.

Bloznelliai, beje, ir šiemet priims vasarotojus. Priims ir padienius svečius. Kainos, kaip ir visuomet, pas juos prieinamos, o farmersko šviežio maisto turi pakankamai. Tekančio vandens maudynės klonyje gale jų farmos taip pat tebėra gilios, tyros ir įspūdingai apsuptos kalnų scenerija. Puikios ir prieinamos atostogos darbo žmogui. Name taipgi erdvu.

Tačiau atostogų sezonu važiuosiantieji pabūti pas Bloznelius geriau padarytų, kad iš anksto susitartų dėl vietos, kad radus visas lovas užimtomis netektų nusivilti. Galintieji tą pat dieną grįžti namo, žinoma, gali ir be užsisakymo iš anksto bile kada užvažiuoti juos atlankyti arba dieną atostogų pabuvoti, pasimaudyti.

Atostogų metu šiemet Bloznelliams ir jų svečiams vėl valgius gamins toji pati apsukri ir maloni brooklynietė gaspadinė, labai daug dirbanti brooklyniečių pramogose, Mary Zeakus. Atostogautojai gali tikėtis ne tik visapusiškai gero, bet ir įdomiai pagaminto maisto. **R.**

Apie Tuos, Kurių Ilgai Nematome

Petras Vaznys, Laisvės išsiuntinėtojas, jau tūlas laikas randasi namie. Kiek pabuvojęs pas savo dukterį Carolyn tuojau po sugrįžimo iš ligoninės po operacijos, Petras sugrįžo į savo butą. Ten jam visko reikalingiausio parneša, pagamina netoliese dirbanti jo duktė Anė Jakštienė, LLS Centro knygvedė.

Kol kas laiptais lipinėti dažnai Petras "neturi ūpo," tad vasaros saulę "gaudosi," arba vakarais nuo karščio vėsinasi ant stogo, kuris arčiau prie jo buto už gatvę.

★

Ant to pat stogo, 294 Union Ave., laiks nuo laiko išeina pasišvitinti saulė dar nuo seniau nematomas to namo gyventojas Antanas Krapavickas. Jo sveikata pavasariop buvo kiek pagėrėjusi, net laiptais retkarčiais dasiekia gatvės, šian ten išeina, vienok dažnai jais lipinėti nelinkęs, sveikata protestuoja.

★

Ilgai nematome buvusios darbščios organizacijose Petronėlės Simėnienės. Ir tai taipgi ne be priežasties—jos sveikata pastaruoju laiku pašlijusi. Jos laimė gal tiktai tame, kad jai (norint pasigauti saulės ir atviro oro) nereikia lipinėti laiptais, ji išeina į savo gražų daržėlį-sodelį, sakoma, prilygstantį pasakiškajam rojui.

Simėnai yra nepaprastai gražiai įsikūrę Brooklyno priemiestyje, Belmore, L. I.

Nelaimė su darbo žmonėmis yra ta, kad jeigu kuriam ir pavyksta dasikasti į gražesnį gyvenimą, tai ne ilgam, nes, kol spėji įsikurti, jau nebetolimas ir nesveikatų laikotarpis.

Linkime visiems šiems ir kitiems (apie kuriuos nežinome) dėl nesveikatų nematomiems prieteliams sustiprėti ir vėl pabuvoti sueigose ir pramogose su visais. **R.**

Organizacijoms

Kuopų išrinkti delegatai, taipgi valdybos tų, kurios neišrinko delegatų, esate prašomi įsitėmyti, jog labai svarbi viso Brooklyno skale konferencija įvyks birželio 27-tos vakarą (šiandien), nuo 6:30 iki 10 valandos, bažnyčios patalpose, kampas McDonough St. ir Tompkins Ave., Brooklyne.

Jauna moteriškė, pakišus revolverį panosėn patarnautojai, apiplėšė New Yorke krautuvę ant $150.

Roosevelt as Esąs Pirmuoju

Franklin Delano Roosevelt, Jr., naujai išrinktasis kongresmanu, einąs pirmiausiuoju vieno vietos laikraščio News vedamame "šiaudiniame" balsavime numatomų kandidatais į majorus asmenų.

Laikraščio tas balsavimas, kaip ir visuomet, pilnas trikselių. Jis visuomet visu riņkiminės agitacijos laiku, aiškiais agitaciniais sumetimais, vesdavo tą balsavimą taip, jog liaudies neken čiamiausieji kandidatai atrodė laimėtojais. Tačiau, kad nepasirodyti save paprastais durneliais, balsavimų dieną, kada jau agitacija bereikšmė, paskelbdavo tikroviškąjį aprokavimą.

Laikraštis labai nekentė proliaudiškojo velionies Roosevelto, tačiau dar nepilnai išaiškintu tikslu labai pamylėjo jo sūnų. Tad šiuose neva balsavimuose juos veda kaip tik atvirkščiai. Jo tėvui parinkdavo pirmiausia tuos distriktus, kuriuose jis būtų mažiausia galėjęs balsų gauti. Dabar jaunajam Rooseveltui pirmiausia parenka tuos distriktus, kurie labiausia mylėjo jo tėvą, kur jo tėvas gaudavo daugiausia balsų.

Taip jaunasis Rooseveltas tuose balsavimuose nustatymui kandidatų populiarumo eina pirmiausiu, su 33.1% visų balsų. Sekami po jo buvo Cashmore, Pecora, Impellitteri, jaunasis Wagneris, Moses, jau seni miesto politikieriai.

Žinoma, laikraštis nerenka balsų už darbininkiškų partijų vadus, kurie gali būti statomi tų partijų kandidatais. Jis renka tik už valdančiųjų partijų numatomus stipriausius kandidatus.

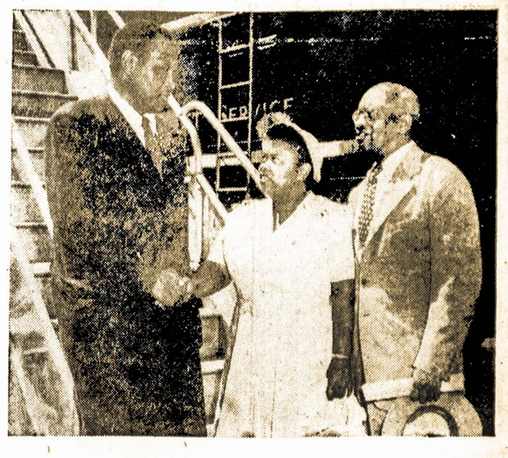

Sugrįžtantį iš Europos lėktuvu, dainos, scenos ir filmų artistą Paul Robesoną pasitinka LaGuardia stotyje Mrs. Bessie Mitchell, sesuo vieno iš Trentono Šešių, nuteistų mirtin sufrėmuotu kaltinimu žmogžudystėje, kaip kad anais metais buvo sufrėmuoti Scottsboro vaikinai. Mrs. Mitchell atėjo padėkoti artistui, kad jis apsakė europiečiams apie tą bylą. Su ja atvyko William L. Patterson, jo senas draugas, Civilių Teisių Kongreso vadas. Robesonas apsakys savo patyrimus birželio 28-tos vakarą, Gardene.

Eislerienė Laimėjo, Ją Išleido Namo

Mrs. Hilde Eisler ir visi ją užtarusieji laimėjo: pagaliau, po 42 dienų neteisėto išlaikymo Ellis Islande belaisvėje be teismo, be prasikaltimo, įkaitu už prasišalinusį vyrą, birželio 22-rą ją išleido.

Tačiau tas išleidimas buvo panašus į tą jos laikymą — žiaurus, nedraugingas. Ji prašė leisti jai pačiai išvažiuoti. Prašė leisti jai sutvarkyti savo reikalus, nes be jokio įspėjimo iš anksto, be priežasties buvo suimta. Jai ne tik neleido pačiai išvažiuoti, ne tik neleido sutvarkyti reikalus, bet ją taip išskubino deportuoti, kad net artimiausi jos draugai negalėjo jos pamatyti išvykstant.

Mrs. Eisler jau biskelį numaniusi, kad gal ją deportuosią ne už ilgo, bet iki pat trečiadienio ryto buvę menama, kad tai įvyksią ne anksčiau penktadienio. Trečiadienio rytą sužinojus, kad ji tuojau išvežama, ji tik spėjo pašaukti telefonu Amerikinį Sveturgimiams Ginti Komitetą, kuris vedė jos bylą.

Deportuota lėktuvu, jos gimtojon Lenkijon, o iš ten, tikimasi, pasieks Vokietijon sugrįžusį vyrą gale savaitės.

Mrs. Eisler ją apspitusiems reporteriams sakė, jog jinai už jos vyro ir jos persekiojimą nepyksta ant Amerikos kaipo šalies, ant jos žmonių, tiktai pyksta ant reakcininkų, kurie norėjo atsikeršyti jos vyrui už hitlerininkų pralaimėjimą Vokietijoje.

SKELBKITĖS LAISVĖJE

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais.
KETURIŲ BOLIŲ ALLEYS
Kainos Prieinamos.
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

GYDYTOJAS
S. S. Lockett, M. D.
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1—2 dienom, 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0203

Egzaminuojam Akis,
Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

GERI PIETŪS!
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

Petras Kapiskas
PALAIKO
BAR & GRILL
DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS
32 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais uždaryta

ZUPP'S BAR
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Joseph Zeidat Jr., prop.
NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN
DEGTINĖS - VYNAI - ALUS
Telefonas EVergreen 4-7729
TELEVISION

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Catherine Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVENUE BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

Anthony Grigalis
General Contractor
Stato naujus namus ir pertaiso senus sulig moderninės mados.

BUNGALOW EXPERTAI
Mes dabar statome daug bungalows. Duodame platų architektūros pasirinkimą ir pabudavojame stipriai ir patogiai gyvenimui. Kainos žemos.
Maliavojimu ir senų namų pertaisymu į moderniškus, esame pasižymėję kaipo ekspertai.
Klauskite mūsų aprokavimo arba patarimo dėl pertaisymo namų.
Prašome kreiptis:
63-26—53rd Drive
Maspeth, L. I., N. Y.
Telephone: NEwtown 9-3215